

GALERIJA

Željko Čubrić

Nesumnjivo, naša zajednica okuplja ne samo pasivne ljubitelje svekolikih grana kulture, nego i one kojima je to poziv, kao što je to predsjednik naše Udruge – prof. Ivan Matarić, ali i one kojima je to hobby. Na ovoj stranici predstavljati ćemo u buduće upravo takve naše članove, pa stoga pozivamo sve nadarene slikare, kipare, muzičare, plesače, modne dizajnere, književnike itd., da nam se jave. Sa zadovoljstvom ćemo napraviti mali intervju i predstaviti Vaše radove i Vaša umjetnička djela.

Željko Čubrić nije samo pasivni član Hrvatske kulturne zajednice, već aktivno radi u Odboru ogranka Bern. Rođen 1946 u Pirovcu, pohađa gimnaziju u Šibeniku, a 1971 završava studij elektrotehnike u Zagrebu, nakon čega počinje raditi u poduzeću «Nikola Tesla» (danas Ericsson) u Zagrebu. 1990 godine dolazi u Švicarsku i nadalje radi kod Ericssona samo sada u Bernu. Da su naši Dalmatinci neobično muzički nadareni, to znamo iz iskustva. Našem predivnom moru i morskom ugođaju, nešto bi nedostajalo kada ne bi bilo «dečkih s rive, njihove pjesme i njihovih gitara». Željko tu nije mogao ostati iznimka. Tako se od rane mladosti bavi muzikom, svira različite instrumente – gitaru, tamburicu, saksafon, komponira i obrađuje pjesme. Dolaskom u Švicarsku pristupa muškom oktetu «Chorus coraticus», kojeg svi dobro poznajemo i volimo.

Da se Željko bavi i slikanjem to malo tko zna. Možda niti sam Željko ne bi nikada otkrio tu svoju umjetničku crtu, da nije napustio Hrvatsku. Čeznju za Domovnom i morem počeo je utaživati stavljajući na papir sličice iz svog sjećanja, čega li drugoga doli mora i neba, obale i lađa, uskih krivudavih uličica između kamenih kuća, polja sa maslinama, svega onoga što mu je srcu drago i blisko, a tako daleko. Početni radovi bili su u temperi, da bi danas radio uglavnom uljanom tehnikom na platnu. Upitan prodaje li svoje radove, Željko odgovara kako ih tek mora sortirati, klasificirati, snimiti za arhivu i.....Svaki je rastanak težak, a rasti se od nečega što je čovjek sam svojim rukama napravio, uvijek je rastanak od djelića sebe samoga, pa mi se čini kako se Željko tek mora naviknuti na tu misao.

Dunja Gaupp

P.P./Journal
CH-8050 Zürich

AZB

BR./NR. 90 OŽUJAK / MÄRZ 2002.

društvene obavijesti

GLASILO HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE U ŠVICARSKOJ

«Stara, sto tragova od udaraca i uvreda, nasukana, al' još tu je!» (V. Nazor)

Mi Hrvati smo osebujan narod. Toliko osebujan, moglo bi se čak reći endemična vrsta, da bi trebalo napraviti zahtjev na UNESCO za našu zaštitu, obzirom da nas ima sve manje uslijed slabog nataliteta, stalnog iseljavanja i preoblikovanja. Konstanta Hrvata je njihovo preoblikovanje u Madžare, Nijemce, Talijane, Jugoslavena, Balkance i sada, u standardne Europejce (iako tog standarda nema). Ili građanske Europejce, kako kaže Vesna Pusić, izjava koja pokazuje enormnu sposobnost prilagodavanja obzirom da su buržuji (hrvatski: građani) bili do nedavna klasni neprijatelj komunista. Čudo da nas uopće ima. Tko zna, možda je prava namjera haškog tužiteljstva pri lovu na Hrvate, da ih se očuva na čuđenje kasnijih pokoljenja, slično kao i neke izumirajuće životinjske vrste, koje će se uskoro moći vidjeti samo iza rešetaka zoo-loških vrstova. Šalu na stranu (nažalost gorka šala), jedna od naših osebnosti jest posebna tvrdoglavoost u obrani svoje zemlje. Povjesničari se tim fenomenom nisu pozabavili, ali nepobitna je činjenica, da Hrvati za vrijeme turske invazije jednostavno nisu htjeli kapitulirati. To je jedino uočila katolička crkva, koja nam je podarila titulu «antemurale christianitatis» (predziđe kršćanstva). Druge zemlje su praktički nakon jedne izgubljene bitke pale pod tursku upravu, npr. Srbija nakon kosovske bitke god. 1389, Bugarska šaptom god. 1393., Mađarska god. 1526. nakon poraza na Mohačkom polju. U nesretnoj bitci na Krbavskom polju 9. rujna 1493. sva je hrvatska elita bila sasječena, ali tvrdoglavi Hrvati nisu priznali sultansku vlast. Ostavljeni na cjedilu od kršćanske Europe, borili su se i slijedećih 200 godina za svaki pedalj svoje zemlje, da bi u najgorim trenucima od Hrvatskog kraljevstva ostao «reliquiae reliquiarum» (ostatak ostataka). Hrvatska država je na kraju ipak realnost, u prkos svim svjetskim moćnicima, malo okrnjena, ali tu je.

Hrvatska Kulturna Zajednica prolazi teške trenutke, ali po starom hrvatskom običaju ne kapitulira, što dokazuje i izdavanje ovog glasila. Okrnjena je, ali tu je. Izborni sabor je iza nas i u novu godinu startamo sa ojačanom i pomlađenom momčadi (vidi izvještaj UO). Zahvaljujemo članovima koji su nam ostali vjerni, i nadamo se, da od «reliquiae reliquiarum» krećemo, kao i nekad Hrvatska, prema «rediviva» (oživjela).

Zajednica je tokom svojeg 30-godišnjeg postojanja prošla kroz nekoliko razdoblja. Nastala na ruševinama hrvatskog proljeća i zabrane Matice Hrvatske, prvo je razdoblje bilo okarakterizirano nastojanjem očuvanja hrvatstva kao protuteže jugoklubaštvu. Svaka čast i hvala pojedincima, koji su se svojim nesebičnim radom 80-tih i početkom 80-tih godina eksponirali i bili izloženi osobnom riziku proganjanja od jugoslavenskih vlasti. Euforija hrvatskog proljeća je pomalo jenjavala, novo pridošli i

druga generacija nisu pokazivali veliki interes za ciljeve Zajednice, te je rad krajem 80-tih malaksavao. Privredna kriza Jugoslavije i novo miješanje karata u Europi nakon pada berlinskog zida probudili su i u Hrvata želju za vlastitom i samostalnom državom, koju je dr. Franjo Tuđman znao artikulirati, pobuditi i usmjeriti. Za to mu vječna hvala i vrlo je upitno da li bi bez njega bilo samostalne Hrvatske. S toga se ovim brojem Društvenih Obavijesti prisjećamo dvogodišnjice smrti velikog sina hrvatskog naroda. Agresija na Hrvatsku nas je ujedinila, u Domovini kao i u dijaspori. To je početkom 90-tih dalo novi polet Zajednici i usprkos inflaciji raznih novih hrvatskih udruga u Švicarskoj članstvo je poraslo.

Time je počelo drugo razdoblje Zajednice. Zajednički neprijatelj mogao se glasno imenovati, ciljevi su bili jasni i svi smo bili jedinstveni u postizanju tog cilja. Navodno je Napoleon izjavio da najgora što se nekom može dogoditi jest ispunjenje njegove najveće želje. Vojnim pothvatima «Bljesak» i «Oluja», koje možemo bez pretjerivanja nazvati grandioznima (Amerikanci su pri oslobađanju Kosova, usprkos ultramoderne ratne tehnike, izgledali kao šegrti u usporedbi sa našim momcima, koji su se služili pretpotopnim MIG-21), zaokruženo je djelo stvaranja samostalne Hrvatske. Svi smo sa ubrzanim kucanjem srca i razrogačenih očiju gledali na televiziji kako se fantomska Republika Srpska Krajina topi kao snijeg na proljetnom suncu. Najveća želja bila je ispunjena.

U smislu Napoleonove izjave time počinju naši problemi, jer se ponovo zdušno prihvaćamo našeg tradicionalnog i osebnog sporta: svađalaštva i kritiziranja, i to u Domovini kao i u dijaspori. To nije zaobišlo ni Zajednicu u kojoj su prije latentni i zatomišljeni sukobi izašli na površinu. Tome su pridonijeli i politički apetiti pojedinaca, koji ako nisu bili zadovoljeni, onda su besciljno kritizirali sve u Hrvatskoj i odapinjali svoje otrovne strelice na svakog neistomišljenika. Protiv počasnog konzula (Bruno Uroić) i konzul-savjetnika (Vinko Sabljko) skupljali su se potpisi odnosno slale peticije za njihovo smjenjivanje na tadašnjeg ministra vanjskih poslova, sa sadržajem na najnižem nivou balkanskih intriga.

Takve metode upotrebljavaju i naši tužitelji. Tako u svojoj optužbi protiv Zajednice pišu između ostaloga: «Oni (tužitelji) morali bi inače pri ulasku u njihovu prijašnju domovinu (Hrvatsku) zbog tih krivih objeda računati sa ozbiljnim represalijama, što se tek sada sa promjenom vlade ublažilo». Tužitelji pred Švicarcima prvo obrazlažu svoje isključenje iz Zajednice time, što se deklariraju političkim disidentima, a onda optužuju veleposlanstvo i konzulat za denuncijaciju, a bivšu hrvatsku vlast za represalije nad političkim neistomišljenicima stavljajući je time na nivo KOS-ovske Jugoslavije. Drugim riječima: blate Domovinu, da bi prikupili par poena na sudu. Isto tako g. Tihomir Nuić daje izjavu pred švicarskim sudom: «Suizdavač desnoradikalnog (u originalu: rechtsradikal) lista «Dom i Svijet» je «Hrvatski Svjetski Kongres»

(HSK)...». On time optužuje pred Švicarcima najrašireniji hrvatski list u inozemstvu za radikalno desničarstvo, znajući da taj pojam općenito na zapadu, a specijalno u njemačkom govornom području, ima krajnje negativnu konotaciju i odnosi se prije svega na neonaciste. Sve u nadi da će tim blačenjem Domovine prikupiti par poena na sudu. O misaonoj akrobaciji, kojom dolazi do krivog zaključka, da je HSK suizdavač «Dom i Svijet», ne trebamo trošiti riječi. Dužnosnicima Zajednice se stalno i uporno implicira da su kao «hadezeovci i njihovi simpatizeri» instalirani od HDZ-a. Tako već spomenuti g. Tihomir Nuić piše: «Upravo u lipnju 1999 dolazi Ivić Pašalić u Zürich, gdje se u jednom hotelu, prema svjedočenju očevidaca, susreće sa upravom HKZ-a». To je, u najblažem obliku rečeno, širenje trača najgora vrste, jer nitko iz uprave zajednice nije se ni sastao ni razgovarao sa Ivić Pašalićem, niti u hotelu niti bilo gdje drugdje, a izjava se vjerojatno osniva na principu: baci bombicu, pa čekaj što će se dogoditi. **Zajednica je nepolitička udruga**, ali nepravde prema hrvatskom narodu ne možemo prešutjeti i trebamo biti svjesni temeljnih uzroka tih nepravdi. Velika je i neslučajna sličnost između nastojanja naših tužitelja da se Zajednica politički stigmatizira, i insinucije vladajuće koalicije da je Stožer za obranu digniteta Domovinskog rata manipularan, također od HDZ-a. U oba slučaja se time želi odvratiti pažnja od stvarnog problema, u slučaju Stožera radi se o kršenju ustava sa strane vlade, koja ignorira 400'000 potpisa i ne želi raspisati referendum, kojim se samo traži isti tretman Hrvatske Vojske u Domovinskom ratu kao i takozvane Narodnooslobodilačke vojske za vrijeme i posebice nakon II. svjetskog rata, a koja je neupitno likvidirala stotine tisuća Hrvata (vidi komentar knjizi «Slovenija 1941–1948–1952 u rubrici «iz svijeta knjige» i članak «Hrvatska tragedija»). Hoće li nas po potrebi proglasiti ultra-desničarima, ako isto kao i Stožer smatramo, da je haški sud izpolitiziran sa namjerom da Zapad opere svoju suodgovornost za žrtve srpskog terora, te da su hrvatski generali Blaškić, Norac, Gotovina, Ademi heroji, a ne zločinci, jer bi inače po haškim mjerilima sve generale, koji su ikada vodili neki rat, trebalo proglasiti zločincima? Sluša! smo mjesecima o civilnim žrtvama bombaških napada američkih aviona u Afganistanu, a našim generalima se predbacuje prekomjerno bombardiranje Knina, koji je pao nakon dva dana (2000 granata po izjavi kanadskog časnika, to je u usporedbi sa američkim vođenjem rata kao hrvatski budžet prema američkom). Da nije tragično, bio bi vic godine. Šteta što teroristički napad na New York, kada se je već morao dogoditi, nije izvršen prije balvanske revolucije, onda bi možda američka politika prema Hrvatskoj bila drugačija, jer bi eventualno shvatili da su Krajinski Srbi bili teroristi.

Zajednica polako zatvara vrata drugog razdoblja, koje je bilo na početku euforično, a na kraju vrlo tužno. Vrijeme je, da se Zajednica oslobodi međusobnih prepucavanja i krene u novo razdoblje.

Za razliku od prva dva, treće razdoblje bi trebalo biti manje okarakterizirano borbom protiv nečega (Jugoslavije, velikosrpstva, HDZ-a, jedni protiv drugih) a više borbom za nešto, na pr. za udruživanje i bolju afirmaciju Hrvata te promociju Hrvatske i hrvatske kulture u Švicarskoj. Da bi to mogli prenijeti trebamo upoznati sami sebe, svoju tešku povi-

jest, kulturu (i nekulturu), naše osebnosti. Upoznavanjem samog sebe postajemo svjesniji što smo i time možemo lakše očuvati vlastiti identitet. Prije svega tom cilju trebaju služiti Društvene Obavijesti. Svi ljudu dobre volje, koji u tome vide zajednički cilj, neka nam se pridruže, i svi dopisi u tom smjeru dobro su došli. Želimo da Društvene Obavi-

jesti postanu glasilo hrvatske dijasporu u Švicarskoj, sa čim većom komunikacijom između čitalaca i uredništva. U tom smislu pokrećemo stranicu kviza i potičemo čitaoce na komentare sadržaja DO za rubriku «vaša pisma», odnosno priloge sa temama od zajedničkog interesa.

Osvin Gaupp, urednik

Silvije Strahimir Kranjčević velikan hrvatskog pjesništva

*«I ja domovinu imam,
u srcu je nosim,
I brda joj i dol.
Gdje raj da ovaj prostrem
uzalud svijet prosim,
I ... gutam svoju bol!»*

Silvije Strahimir Kranjčević, velikan hrvatskog pjesništva, koji poput snažnog mosta povezuje stariju i noviju hrvatsku liriku, rođen je 17. veljače 1865. u obitelji gradskog činovnika u Senju, a umro je 29. listopada 1908. u Sarajevu. Poslije završene osnovne i srednje škole započeo je studij bogoslovije u rodnom gradu, da bi ga ubrzo nastavio u Rimu, u poznatom zavodu Germanikum. Uskoro se vraća u Hrvatsku, završava u Zagrebu preporandijски tečaj, te slušbuje kao nastavnik u trgovačkim srednjim školama u Bosni i Hercegovini. Najprije u Mostaru, pa u Livnu, zatim Bijeljini, pa ponovno u Livnu, da bi se konačno skrasio u Sarajevu u kojem djeluje do kraja života.

Kranjčević je počeo pisati pjesme već u gimnazijskim danima, mahom u duhu i stilu tada aktualnih hrvatskih pjesnika dvaju Augusta: Harambašića i Šenoe. No s vremenom se sve više oslobađa tih utjecaja tražeći vlastiti put i izraz. Tako se i u patriotskim pjesmama koje obilježavaju prvo razdoblje njegova pjesnikovanja kloni glasne i jake patetike, a svoje domoljublje izražava na tih, prigušen ali privlačiv način, o čemu svjedoče stihovi poznate, često recitirane pjesme «Moj dom»:

*«I ja domovinu imam, u srcu je nosim,
I brda joj i dol. Gdje raj da ovaj prostrem
uzalud svijet prosim, I ... gutam svoju
bol!»*

Priredila: Dunja Gaupp

**Svim članovima i prijateljima
želimo sretan i blagoslovljen Uskrs.**
Upravni odbor HKZ

ELI! ELI! LAMA AZAVTANI?!

Na Golgoti je umro – a za kog je izda'no?
Je l' pala žrtva ova il kasno ili rano?

Na Golgoti je umro i svijet za to znade,
Al' od te žrtve davne još ploda ne imade.

A krv je tekla mnoga i srce tu je stalo,
Što nikad nije više onako zakucalo...

I vjekovi su prošli daleki, strašni, crni,
Osušila se krvca i suha još se skvni.

Prošetala se povijest u sramotničkoj halji,
I što smo nebu bliži, sve od neba smo – dalje!

Na Golgoti je staro prelomilo se drvo,
Pokradoše mu čavle – i to je bilo prvo!

U ime čovječanstva i bratstva i slobode
Počeše krvno kolo da bezbožnički vode.

I derala se družba od gadne strasti pjana;
Mi ubijamo, Bože, sve zbog Tebe – Hosana!

Na Golgoti je mrtvo i vjetrić tamo tajni
Tek cvili: Eli! Eli! Lama azavtani?

A pokraj krvi davne i ispod drva suha
Sve milijuni vape: O pravice, o kruha!

Da, ukidoste ropstvo, i cirkus i hijenu,
Pa odvedoste ljudstvo u kršćansku arenu!

I tu u sjajnim ložam', u zlatu i u slavi,
Pod vijencem i pod mitrom na debeloj si glavi,

Zapremili ste i vi i vaše gospe bijele
Na pozornici svijeta sve najprve fotelje!

I gledate u igru od bijede i od jada,
Gdje čovječanstvo mučno ko On pod drvom pada!

I tamnice o crne, gdje mnogi plač se gubi,
Kad takovi su ljudi: il' umri ili ubi!

I djevojčice gole, a ispred sita suca,
Ah, imale bi obraz, da nemaju želuca!

I sramotu i bijedu i uvrede i varke
I uzdahe i laži i mnoge suze žarke.

A usred bare ove, gdje trovna gamad pliže,
Uzvisilo se drvo i Krist se na njem diže.

I gleda, gdje su ljudstvu sve gori crni dani,
I plače: Eli! Eli! Lama azavtani?

Badava gordo kube i mramor Panteona,
I papuče od zlata i orgulje i zvona!

Badava tamjan mnogi i ponosni oltari,
Badava alem gori na kruni i tijari!

Ah, Golgota je pusta, i vjetrić tamo tajni
Tek cvili: Eli! Eli! Lama azavtani?

(*) (hebr.) Bože, Bože, zašto si me ostavio?

Quo Vadis Zajednico ?, ili Hrvat protiv Hrvata, nastavak 2

Fiat justitia, pereat mundus (das Recht gilt, auch wenn die Welt darüber zugrunde geht). In diesem charakteristischen Ausspruch der Jurisprudenz liegt gewiss kein Funke von Güte und selbst nicht von Weisheit.

Ludwig Feuerbach

Fiat justitia, pereat mundus (pravo vrijedi, pa i ako pri tome svijet propadne). U ovoj karakterističnoj izreci pravosuđa nema ni tračka dobrote, a kamoli mudrosti.

Ludwig Feuerbach

Stanje u HKZ-i jest na neki način odraz zbivanja u domovini. Nesuglasice u Zajednici, prisutne već niz godina, eskalirale su na izbornom saboru od 21.03.99, na kojem je 25 prisutnih uz protest napustilo sabor. Ta je grupacija, članovi ogranka Baden / Zürich i Zürich / Winterthur, negirala legitimnost novo izabranih dužnosnika i blokirala rad HKZ-e na taj način, što je zadržala imovinu i dokumentaciju. Time se je jaz produbio, izazvao protureakciju isključivanjem iz članstva, te kulminirao podizanjem dviju tužbi protiv Zajednice i tužbom protiv predsjednika i dopredsjednice. Kronologija događaja od spomenutog sabora do 01.12.99., koji su doveli do sudskih parnica, opisana je u DO br.87, a stanje procesa do siječnja 2001 u DO br.89. Obzirom da je švicarski sud ipak nešto djelotvorniji nego hrvatski, donesene su u međuvremenu u svim procesima prvostepene, a u jednom i drugostepena presuda sa slijedećim rezultatima:

Parnica 1: Tužba četvero isključenih članova (Iris i Radovan Smokvina, Vesna Polić i Nikola Jović) protiv HKZ-e zbog klevete i uvrede časti u svezi s njihovim isključenjem iz HKZ-e. Tužitelji su tvrdili da su razlozi isključenja, koje je HKZ navela, neistiniti i prema tome uvredljivi. Presudom od 18.01.2001, koja je u međuvremenu pravomoćna, sud je utvrdio:

- Izabrana tijela HKZ-e na Saboru od 21.03.1999 su legitimna. Prema tome se izjava tužitelja da su «novoizabrana tijela nelegitimna, protupravna i ništavna» može označiti kao prekršaj.
- Jedna tužiteljica je protupropisno promijenila bravicu na poštanskom ormariću udruge, a svi tužitelji su protupropisno zadržavali poštu udruge.
- Jedna tužiteljica je dala krive informacije poštanskim službenicima u pogledu uprave udruge.
- Tužitelji su zadržavali dokumentaciju, adresar itd. i prema tome blokirali rad društva.
- Tužitelji su poslali na članove i nečlanove kružno pismo, koje je sadržavalo neistine u svezi sa novoizabranim organima.
- Tužitelji su zlopotrebili adresar udruge.
- Tužitelji su zlopotrebili kuverte udruge.
- Tužitelji su u svom kružnom pismu napali i uvrijedili društva i pojedince

Dakle je 9 od 10 razloga isključenja dokazano, što znači da ih je HKZ smjela navesti kao prekršaje. Dva razloga isključenja se odnose samo na jednu osobu, dok jedan razlog (zlopotreba novca) HKZ tužiteljima nije uspjela dokazati. Sudski troškovi se paritetno dijele, a HKZ je dužna donijeti ispravak onih izjava, za koje je sud odredio da nisu dokazane.

Parnica 2: Tužba zbog isključenja iz članstva protiv HKZ-e. Tu tužbu je podiglo troje od četvero tužitelja iz gornje parnice. Njima se priključilo još 14 prvobitno isključenih osoba, čije je isključenje poništeno u sklopu pokušaja pomirenja i sprečavanja parnica. Zašto su tih 14 digli tužbu, ni sudu nije bilo jasno. Prvostepenom presudom od 19.02.2001 HKZ je po svim točkama oslobođena krivnje, t.j. svi zahtjevi tužitelja su odbijeni. Obzirom da su tužitelji izgubili parnicu morali su, pored sudskih troškova, platiti HKZ-i odštetu od 10750. CHF. Troje od 17 tužitelja (isti oni, koji su tužitelji i u prvoj parnici) uložili su žalbu na presudu, za ostalih 14 presuda je pravomoćna. Žalba se odnosi na jednu od tri materijalne odluke prvostepenog suda. Drugostepeni sud je presudom od 09.11.2001 poništio odluke prvostepenog suda u osporavanoj točki, i to prvenstveno zbog navodne formalne greške, koju je HKZ počinila pri isključivanju. Pri utvrđivanju formalne greške, sud se je prije svega oslanjao na protokol sjednice glavnog odbora HKZ, na kojem je donešena odluka o isključivanju. HKZ ne može akceptirati, da se za udruhu dalekosežna presuda donese na osnovu cjepidlačenja protokola, kao da se radi o internacionalnom koncernu sa pravnom službom, a ne dobrovoljnom društvu, koje ni u snu nije mislilo o nekim pravnim posljedicama. Pri tome se nameće usporedba sa nedavnom aferom Swissair. Najviše kotirani menadžeri Švicarske, sa primanjima koja se mjere u milijunima franaka godišnje (Mario Corti je za petogodišnji ugovor unaprijed dobio 12,5 milijuna CHF), sastanu se da spaše Swissair, i nisu sposobni sročiti ni rukom napisani protokol. Pa se onda dva dana nakon toga pred čitavom nacijom svađaju na televiziji, tko je šta rekao i obećao i tko je kriv za najveću blamažu Švicarske od 1945., o tisućama izgubljenih radnih mjesta da i ne govorimo. Mi

smo bar napisali protokol, kakav je da je. A da je za isključenja bilo dovoljno razloga, pokazuje pravomoćna presuda u procesu 1. Iz tih razloga je Zajednica uložila žalbu, odluka zadnje instance se očekuje.

Parnica 3: Istih četvero, kao u parnici 1, protiv predsjednika i dopredsjednice HKZ-e zbog klevete i uvrede časti. Parnice 1 i 3 su identične po sadržaju, ali se vode protiv različitih pravnih osoba, u prvom slučaju protiv Zajednice, a u drugom protiv privatnih osoba. Pravomoćnom presudom od 17.07.2001 sud utvrđuje identično činjenično stanje kao i u procesu 1, t.j. da su 9 od 10 navedenih razloga za isključenje iz članstva dokazani. Međutim zbog činjenica, što sa jedne strane tuženima nije uspjelo dokazati obiju zlopotrebu novca, a sa druge strane što se taj proces vodio po kaznenom postupku, sud kažnjava tužene sa po 1'000 CHF i opterećuje ih odštetom od po 3'000 CHF te preuzimanjem sudskih troškova. Laiku je nerazumljiva i neshvatljiva ta juristička logika, po kojoj se onoj strani, koja je u ogromnoj većini točaka pobijedila, svaljuje sav financijski teret procesa. Tužiteljima je i u ovom procesu dokazano, da su prema društvu učinili prekršaje, koje njihovo isključenje potpuno opravdava. Pri tome valja primjetiti, da je kod parnice zbog klevete i povrede časti dokazni postupak obrnut u usporedbi sa svim ostalim sudskim procesima. Dok se kod drugih procesa tuženome mora dokazati krivnja (osim u procesima protiv Hrvata u Haag-u), u procesu zbog klevete tuženi mora dokazati da nije kriv, to jest mora dokazati ispravnost svojih objeda na račun tužitelja. Što se tiče zlopotrebe novca neosporno je, da tužitelji nisu bili u mogućnosti direktno zlopotrijebiti novčana sredstva HKZ-e, jer nisu imali pristup ni priručnoj blagajni ni bankovnim računima. Ali činjenica je također, da su bez odobrenja upravnih tijela Zajednice dizali novci, od kojih jedan dio nije pokriven urednim računom, a jedan račun je od bivše blagajnice proknjižen na krivom mjestu da mu se zametne trag. HKZ smatra i dalje, da je taj iznos zlopotrebljen za pokriće poštanskih troškova kružnog pisma tužitelja, i prema tome u suglasnosti sa nekim od tužitelja.

Prema gore izloženom, moralni pobjednici ovog procesa su tuženi predsjednik i dopredsjednica. To je potvrđeno i na zadnjem izbornom saboru od 02.12.2001 na kojem je bivšem predsjedniku iskazano veliko povjerenje time, što je ponovo izabran za slijedeći mandat. I to u vrlo kvalitetnoj konkurenciji u osobama dr. Domagoj Stojana i Davor Kunovića.

Epilog:

Za pomirbu je potrebno najmanje dvoje, za svađu je dovoljan jedan. To bi najbolje mi Hrvatima trebali znati na osnovu nedavnog iskustva, iako nam među-

narodna zajednica pomoću haškog suda imputira sukrivnju. Nešto slično doživljava i Hrvatska Kulturna Zajednica. Nije HKZ tužila, nego je tužena od pojedinaca, koji su sve poduzeli da troškovi budu što veći (tri procesa!), kako bi finansijskim pritiskom postigli svoje ciljeve. Zanimljivo je, da je o jednom od tužitelja pisala Arena («Mali dioničari pobijedili tajkuna») kao o tajkunu, koji je u svrhu vlastitog bogaćenja doveo poznatu tvrtku «Automotor» iz Rijeke pred stečaj i koji je s tim u svezi izgubio proces na prvostepenom trgovačkom sudu u Rijeci («Automotor pred likvidacijom», Novi List, lipanj 2001).

Osobno, kao autor ovog članka, mogu tolerirati drugačije mišljenje tužitelja, t.j. da su izbori bili nelegitimni. Isto tako, iako se ne slažem s tim postupkom, mogu tolerirati da su na osnovu tog mišljenja odbili predati mandate. Ali onda očekujem da se uspravno stoji iza tih djela, a ne da ih se poriče. Tužitelji su ultimativno tražili od Zajednice da potpiše izjavu po kojoj bi svi od nje navedeni razlozi isključenja bili neistiniti, te da nitko od tužitelja ništa od navedenoga nije učinio. A mi smo znali, oni su znali, i konačno sud je ustanovio, da su osim jedne sve tvrdnje HKZ-e dokazano istinite (uz ograničenje, da se dvije od njih ne mogu primijeniti na sve tužitelje). To striktno nijekanje tužitelja, da su bojkotirali rad novih upravnih tijela prelazi apsolutnu granicu moje tolerancije. To je išlo tako daleko, da je jedna tužiteljica pokušala opravdati nepravovremenu predaju dokumentacije sa mjesec dana zakašnjelom primitkom preporučenog pisma HKZ-e. A mi nismo u Tunguziji nego u Švicarskoj, gdje se primitak preporučenog pisma dokumentira potpisom, u protivnom se pošiljka nakon 7 dana vraća pošiljaocu. Ili u drugom primjeru jedan od tužitelja negira pred sudom tako dugo sudjelovanje u jednom pismu, dok nije konfrotiran sa vlastitim potpisom, kojeg nakon dugog razmišljanja prepoznaje kao «ima sličnosti s mojim potpisom».

U mladosti, kao zagrebačko dijete, igrao sam sa klapom nogomet na cesti, parkovima, školskim igralištima. U žaru borbe za loptom bilo je koji put guranja i udaraca po nogama, koji su znali biti praćeni usklikom «kaj se ključješ». Sa više ili manje diskusije, koji puta i malo glasnije uz pomoć slikovitih izraza, ali bez ozbiljne svađe a kamoli tuče, uvijek smo našli rješenje. Bez ikakvog sudca. A na kraju igre smo svi bili najbolji prijatelji i slijedeći dan opet španali nogač. Iz tog doba sam do sada nosio u sebi uvjerenje, da smo mi Hrvati u biti pomirljivi, razuman narod koji na kulturni način rješava konflikte.

Još jedna iluzija manje ili samo iznimka koja potvrđuje pravilo?

Osvin Gaupp

29. Sabor Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj Biel, 2. prosinca 2001

2. prosinca 2001. održan je 29. Sabor HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE, koji će zasigurno predstavljati prekretnicu u životu udruge. Zbog nemilih događaja na prošlogodišnjem Saboru, postojala je bojazan malog ili nikakvog odaziva. Iznenađenje je bilo tim veće, kada su počele pristizati prijavnice za sudjelovanje, kao i isprike i žalost zbog nemogućnosti dolaska. Prekrasan ambijent hotela Golden Tulip Plaza, kao i izvrsna organizacija, doprinjeli su plodnosnom radu Sabora, kakvog nismo doživili već dugi niz godina. Zbog tema presudnih za budućnost udruge, Sabor je bio zatvorenog tipa (bez gostiju). Problema ima puno, ali još više dobre volje da se očuva ova najstarija udruga Hrvata u Švicarskoj. Diskutiralo se po svim točkama dnevnog reda, bilo je i kritike, ali dobronamjerne i konstruktivne.

Sabor je donio mnoge važne odluke, a jedna od njih je i **zatvaranje ogranaka** Baden-Zürich i Zürich-Winterthur. Posebno teškim prekršajima Sabor je ocijenio:

1. višegodišnje odbijanje suradnje sa Upravnim tijelima društva
2. višegodišnje propuštanje izrade i usvajanja blagajničkih izvještaja
3. oglašivanje na poziv Nadzornog odbora da mu se na kontrolu dostave blagajničke knjige, zapisnici sa godišnjih skupština i izvještaji o radu Odbora ogranka
4. izdavanje ilegalnog glasila «Male društvene obavijesti» pod imenom Hrvatske kulturne zajednice, a u svrhu napada na legalno izabrana Upravna tijela društva
5. pozivanje članova na neplaćanje članarine i bojkotiranje Upravnih tijela.

Na vlastiti zahtjev zatvoren je ogranak Biel, te ogranak Romanska Švicarska, koji već nekoliko godina ne djeluje zbog premalog odaziva Hrvata toga kraja.

Nadopunjeni Statuti konačno definiraju pitanje kako se postaje član i pod kojim uvjetima članstvo prestaje. Više neće biti moguće da ljudi poput tužitelja Zajednice (svi iz zatvorenih ogranaka Baden-Zürich i Zürich-Winterthur), više godina ne plate članarinu, ali svejedno zahtijevaju pravo glasa.

Jedna od značajnih odluka Sabora je **pristup Hrvatskom svjetskom kongresu** u Švicarskoj. Ta odluka ukazuje na svijest Hrvata o potrebi udruživanja, jer samo se zajedničkim snagama može oduprijeti negativnim pojavama kako u vlastitim krugovima, tako i na globalnom nivou. Ako smo posvađani, nejedinstveni, mi smo slabi i podležni tuđim manipulacijama.

Sabor je također odlučio da će se na odluku drugostepenog suda napraviti žalba (više na tu temu pročitajte u prilogu «Quo Vadis Zajednico»). Usvojena su izvješća o radu Upravnog odbora, glavnog blagajnika, Nadzornog odbora i uredništva Društvenih obavijesti, čime su sva ta tijela dobila razrješnicu.

U upravna tijela društva izabrani su:

UPRAVNI ODBOR: Gospodin prof. Ivan Matarić ponovno je izabran za predsjednika društva, čime su članovi potvrdili povjerenje dato mu prije dvije godine. U novi UO izabrani su Davor Kunović (dosadašnji) Anto Lukač (dosadašnji), Dunja Gaupp (nova), Anđa Pavković (nova), dr. Domagoj Stojan (novi) i Ivana Župan Tomerlin (nova).

NADZORNI ODBOR: Franjica Kos (nova), Ivo Kunetić (novi), dr. Vlado Šimunović (dosadašnji), Ivo Šavar (dosadašnji), Zlatica Stanek (dosadašnja).

DRUŠTVENE OBAVIJESTI: Za glavnog urednika izabran je Osvin Gaupp (dosadašnji član uredništva), Ivan Ivić (dosadašnji), Mirko Marković (novi).

U broju 89. DO, u svom izvještaju sa Sabora 2000, Nadzorni odbor na kraju članka zaključuje kako normalnim ljudima i društvima treba puno manje vremena da naprave puno više i postavlja pitanje, hoćemo li mi ikada biti među njima? Sa radošću zaključujemo da je ovaj Sabor pokazao kako je to i kod nas moguće kada se postave pravila igre. Sabori su prijašnjih godina, bez vidljive potrebe, trajali po desetak sati. Ovaj Sabor će ostati u trajnom sjećanju, jer su u nepuna četiri sata donešene toliko važne odluke.

UPRAVNI ODBOR

Skraćeni izvještaj Nadzornog odbora na 29. Saboru

Dr. Vlado Šimunović, predsjednik NO: Na zadnjem izbornom Saboru 1999. godine demokratskom su većinom izabrani ljudi i to nitko ne može pobiti; originalni glasačkih listića su u rukama NO. Mi i svi organi su do sada bili prisiljeni na dokazivanje svoje nedužnosti! Nametnuti nam sudski procesi najveća su sramota za Udrugu, ali i za cjelokupni hrvatski živalj u Švicarskoj!

Osipanje velikoga broja vrijednih članova i poštenih Hrvata, ja osobno i mi kao Zajednica veoma žalimo. Osipanje onih koji su unaprijed imali cilj rušenja Zajednice, pa onda izaći iz nje, a tako su najavljivali pa su i učinili, za takvima sigurno neću prolići ni suze, jer za Zajednicu to nije nikakav gubitak! Oni koji su do sada, a nema sumnje da će i u buduću imati potrebu da dokazuju svoje Hrvatstvo, svoje poznavanje hrvatskog jezika, svoje superiorno ponašanje i upiranje prstom u sve druge kao odgovorne, na koncu će po logici zdrava razuma ipak ostati sami za sebe, bez ičije podrške, kako to božja pravda zahtjeva!

Već tri godine ogranci Baden-Zürich i Zürich-Winterthur ne surađuju sa HKZ. Već tri godine nema njihovih godišnjih izvješća, već tri godine krše Statut i komuniciraju sa javnošću, što smije samo Upravni odbor. Ovi su ogranci sebe svojim samovoljnim Statutom na Saboru u St. Gallenu htjeli promovirati u «Centralni Komitet», ne pokazuju interes za opće dobro Udruge, ali se služe njenim imenom. Je li to dozvoljeno? Mislim da bi u buduću na svaki i bilo čiji grijeh UO

i GO morali brže i efikasnije reagirati, a ne samo praštati!

Naša je Zajednica dobro umanjena, ali veličina i nije garancija za kvalitetu. Oni koji su ostali vjerni toj Zajednici nemaju nikakve osobne, egoistične interese, nego rade i daju svoj obol iz osjećaja obaveze i građanske dužnosti svjesnoga pripadnika svojoj naciji. Budimo malo, složno, hrvatsko kulturno društvo, radiamo prema statutu i vrijeme će donjeti plodove i dokazati naše uspjehe!

Dunja Gaupp, dopredsjednica NO:

Članovi: Milan Mišković, Tihomir Nuić, Filomena Klarić, Mirjana Zoričić, Stjepan Kos, Vlado Bogdan, Drago Tomašić, Marijan Jakopović, Mato Ivančević, Marija Švorc, Ivan Švorc, Petar Vrkljan, Jadran Kostović, Ivan Bekavac, Zlatko Pintarić; nečlanovi: Vlado Strbat, Ivan Klarić i Mičo Gašić; te dvije osobe čija imena nismo mogli identificirati, uputili su zahtjev za provjeru knjigovodstva zadnjih 10 godina od strane jednog neovisnog švicarskog «Treuhand» ureda. U momentu podnošenja toga zahtjeva, samo je jedan član ispunio svoju člansku obavezu uplatom članarine, neki su uplatili tek na inkaso opomenu, a neki nisu platili ni do danas!

Usprkos toj činjenici i vrlo neljubaznom pismu, bilo je odlučeno da se po mogućnosti udovolji tom zahtjevu. Pregledali smo blagajničke knjige i ustanovili da dosta toga nedostaje. Priredbe od sveopćeg interesa, iako ih je organizirao ogranak Baden-Zürich, bile su financirane iz glavne blagajne. Obračuni su samo djelomično odloženi u glavnoj blagajni,

ali uz njih rijetko postoje računi koji opravdavaju izdatak. Zbog toga smo zamolili ogranak Baden-Zürich da nam preda na uvid svoje knjige, našto oni nisu niti odgovorili.

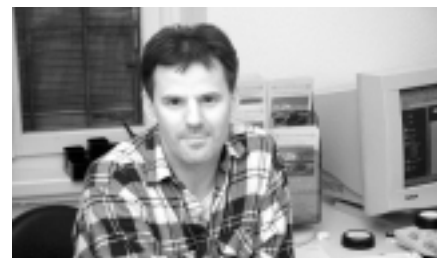
Prelistavajući blagajničke knjige došla sam do vrlo zanimljivih saznanja. Zbog velike vike na Hrvatski bal u Dolderu, očekivala sam da ću u tom vremenskom periodu naći najveće gubitke, pa sam počela od prve godine bala, t.j. 1996. Te godine bal jeste napravio minus od 3'500.- CHF, ali minus su napravile i slijedeće priredbe: organizacija 24. Sabora u Wetingenu -3'000.- CHF, organizacija 100-te godišnjice oca domovine (Starčević) -4'400.- CHF, proslava 800. godina Osijeka, -3'000.- CHF, proslava 25. godina HKZ-e -16'700.- CHF. Nakon ovih saznanja mislim da više nitko ne bi trebao pitati gdje su novci od monografije!

Ali da se vratimo na zahtjev gore navedene gospode. Troškovi kontrole iznosili bi najmanje 1'000.- CHF po godini, što znači 10'000.- CHF, a bilo bi potrebno da netko prevede obračune sa hrvatskog na njemački. Predlažemo slijedeći kompromis: mi ćemo se pobrinuti za prijevode, a svaki potpisnik zahtjeva neka uplati 500.- CHF na konto udruge, pa ćemo konačno svi znati pravu istinu.

Na ovom mjestu ponovno pozivamo Ogranak Baden-Zürich da nam predaju na uvid svoje blagajničke knjige zadnjih 10 godina, jer bez njih je jedna sveobuhvatna kontrola nemoguća. Također još jednom pozivamo gsp. Radovana Smokvinu (bivšeg predsjednika NO i tužitelja) da konačno vrati jednu blagajničku knjigu i arhivu Nadzornog odbora.

Novoizabrani Upravni odbor (slijeva na desno): Ivana Župan Tomerlin, Davor Kunović, Dunja Gaupp, dr. Domagoj Stojan, prof. Ivan Matarić (predsjednik Zajednice) i Anto Lukač. Na slici nedostaje Anđa Pavković.

Uredništvo DO: Osvin Gaupp, glavni urednik (gore) i Mirko Marković.

Dug zahvalnosti

Piše: Vinko Sabljo, dopredsjednik Hrvatskog svjetskog kongresa

Kad je riječ o žrtvama Domovinskog rata, siguran sam da prvo pomislimo na devedesete godine i njihove junake, naše branitelje i stvaratelje slobodne Hrvatske, i ne pada mi na pamet da bih osobno stavio nešto drugo na prvo mjesto. Vidite, već govorim o mjestima, o više ili manje zaslužnima, o ljudima iz nekog drugog vremena.

Prije nešto više od godine dana nisam bio iznenađen kad je u Njemačkoj na šest godina robije osuđen Egon Krenz, bivši šef Komunističke partije DDR-a, partije koja je bila nalogodavac ubojstva pedesetak Nijemaca koji su se preko berlinskog zida pokušali dočepati slobode. Njemačka danas ima popis ubijenih i ubojica. Svi su oni dobili svoja «zaslužna» mjesta. Njemačka je država za kakvom mi žudimo, ali bojim se da je nećemo dosegnuti, jer i o slučaju Egona Krenza mi razmišljamo drugačije. Zar nas deseci likvidiranih Hrvata diljem svijeta, a u vrijeme KPJ ili KP Hrvatske, nisu zadužili da o njima govorimo kao o hrvatskim braniteljima, domoljubima, ljudima koji su pobijeni i koji imaju svoje ubojice. Nalogodavac se zna, a i gaz-

de su još na životu. Da, znam što govorim – govorim da gazde danas opet u Hrvatskoj «drmaju», da opet vladaju maniri za koje smo mislili da su devedesetih nestali. Jer mi nismo Njemačka.

Hrvatski svjetski kongres je prije godinu dana, pošto je preuzeo ideju HDZ-a iz iseljeništva, pokrenuo akciju kako bi se u Zagrebu dobila lokacija za spomen-obilježje žrtvama komunističkog režima u iseljeništvu. Ovaj projekt Kongresa u iseljeništvu je primljen s velikim simpatijama. Svi smo podjednako zainteresirani i ovaj projekt nadilazi stranačke okvire, često se znalo čuti na skupovima hrvatskih udruga.

U travnju 2001. aktualnom gradonačelniku Zagreba (sada u ostavci) Kongres šalje pismo namjere i traži sastanak, (koji još nije zakazan jer ured gradonačelnika nije našao za shodno odgovoriti na pismo), dok u isto vrijeme Radni odbor za spomen-obilježje nalazi jednu našu poznatu umjetnicu, odraslu i školovanu u iseljeništvu, koja preuzima obvezu izrade makete spomen-obilježja, kako bi se u što skorije vrijeme šira hrvatska javnost mogla upoznati s projektom. Odnos hrvatskog izvandomovinstva prema ovom projektu je očekivano pozitivan, iz dana u dan stižu pohvale i potpore, jer to je dug koji se mora poštivati i zahvalnost koja se mora iskazati

onima kojima je ideal bio izazov, a cijena vlastiti život. Jugoslavenski režim nije bio za one koji nisu bili voljni prihvatiti jugograđanstvo, koje se i danas olako izgovara i zagovara u tek rođenoj državi. Kako naime razumjeti predsjednika Republike Hrvatske koji izražava sućut austrijskom predsjedniku i austrijskom narodu povodom teške prometne nesreće u tunelu Tauern, u svoje osobno ime i u ime hrvatskih građana, a da pri tom i ne spomene hrvatski narod. Jesmo li spremni na takvo građanstvo koje nam se uporno natura? Sjetimo se Brune Bušića, Stanka Nižića, Nikole Miličevića, Franje Gorete, Mile Rukavine, Stjepana Ševe, Branka Jelića i na desetke drugih koji su dali svoje živote prihvaćajući načela hrvatskog rodoljublja i domoljublja iskazana i potvrđena, i u novijoj povijesti, kroz život hrvatskih velikana poput: blaženog A. Stepinca, kardinala «Frangar non flectar» (možete me ubiti (slomiti) ali me ne možete saviti), ili F. Kuharića, kardinala, «Nikakva sila ne može jedan narod izbrisati sa zemljopisne karte, ali sam narod sebe može izbrišati s te karte». Spominjemo se i dr. Milana Šufflaya, «Jedino za vjeru i domovinu vrijedno je umrijeti, tko je pozvan na žrtvu neka je podnese», ili riječi dr. Franje Tuđmana, «Sve za Hrvatsku – Hrvatsku ni za što».

Viribus unitis!

Nakon cjepkanja i razjedinjavanja, konačno ujedinjavanje!

Dok s jedne strane svakodnevno slušamo kako je Hrvatska dio Europe i želi ući u Europsku uniju čim prije, s druge strane bolno primjećujemo rastakanje hrvatske sloge i jedinstva na svim područjima društvenog života Hrvata. Kako možemo očekivati uklopiti se u t.zv. globalno selo, ako je na lokalnom području svatko protiv svakoga? Pametni ljudi kažu «misli globalno, radi lokalno», a poznata njemačka narodna izreka: «Ein guter Nachbar ist besser als ein ferner Freund» – (dobar susjed je bolji nego daleki prijatelj). Pa zašto se onda ne okrenemo svom susjedu? Zašto ne poradimo na zajedništvu?

Hrvatska kulturna zajednica učinila je prvi korak u pravcu ujedinjenja i suradnje Hrvata u Švicarskoj. Na Saboru 02.12.01 izglasan je pristup Hrvatskom svjetskom kongresu (HSK) Švicarske i Lihtenštajna. Dok se još prije nekoliko godina nešto slično nije moglo niti u snu dogoditi, odlučeno je sa samo osam glasova protiv! Što se to dogodilo da su ljudi napravili

toliki zaokret u mišljenju i djelovanju? Znamo kako je 1994. godine tadašnje vodstvo HKZ-e bilo stubokom protiv Kongresa, ali koliko su to bili i «obični» članovi, to neznamo, jer nisu bili pitani za mišljenje. Odluke su donosili ljudi iz Upravnog odbora, a oni su imali svoje osobne zamjerke na organizaciju i vođenje Konvencije HSK, ne misleći kako nije realno očekivati da će njihova kritika biti uvažena, ako nisu punopravni članovi udruge. Takav tadašnji stav HKZ pribavilo je udruzi negativan imidž. Možda bi Zajednica već odavno bila član Kongresa da se ta odluka prepustila članstvu kao što je to ovaj puta učinjeno. Moguće je međutim i to, da su svojevremeno nezainteresirani ili čak protivnici, probuđeni događajima u Domovini, shvatili nužnost ujedinjavanja.

Svakom razumnom čovjeku čast je biti članom priznate međunarodne organizacije, koja je dobila status savjetodavnog promatrača pri UN-u, a kada je ta organizacija k tome i hrvatska, onda se ponosno pridružuje i radost.

Mogućnosti suradnje su velike i raznolike, a koliko ćemo se njima koristiti ovisi o našoj dovitljivosti i sposobnosti. Za

početak je dogovorena suradnja kroz Društvene obavijesti. S obzirom na tešku krizu u koju je Zajednica gurnuta i kroz to nastale financijske probleme, Društvene obavijesti izlaze su neredovito (uglavnom uz pomoć sponzora). U nastojanju da osiguramo izdavanje 4 broja DO na godinu, u stalnoj smo potrazi za novim sponzorima, kojima se na našu veliku radost sada pridružuje i Kongres. Za uzvrat, Zajednica nudi stranice svojih Društvenih obavijesti na besplatno korištenje, ne samo Kongresu, nego i svim Kongresu pridruženim udrugama. Nadamo se, dragi prijatelji u hrvatskim udrugama, da će te se koristiti ovom ponudom. Javite nam vaše planirane priredbe, sportske događaje, pišite o uspjesima istih uz popratne fotografije, a redakcija DO će sve vaše priloge objaviti.

Pozivamo i sve druge hrvatske udruge da se koriste našim glasilom. Javite nam se, kako bi mogli dogovoriti suradnju. Najbolje i najčvršće alijanse su one koje svim učesnicima donose korist. Tada vrijedi i ona latinska izreka «Viribus unitis» – ujedinjeni smo jaki.

Upravni odbor HKZ

Tuđmanova vjera u hrvatski narod

Nisam susreo čovjeka, koji bi više od njega vjerovao u narod.

Ivan Aralica: Ambra, str. 380.,

Zagreb, 2001.

Doista! Od Starčevića nismo upoznali tako potpunu i tako gorljivu političku ličnost, koja je tako vjerovala u spasonosnu i stvaralačku moć narodne duše, kao što je bio Tuđman. Gdje god dublje zađemo u njegova povijesna djela, svuda izbija narod kao temeljna stvarnost, kao iskonska prasnaga i egzistencijalna praosnovna elementarnost. Iz te spoznaje, proistječe iskra njegove nacionalne svijesti, zvjezdani sjaj nađe.

U svome djelu «Bespuća povijesne zbiljnosti» (1990.) Tuđman je kazao: «Ako se izgubi pouzdanje u narod kojemu se pripada, onda u životu preostaje samo beznađe i očaj. A ja sam sklon vjerovati u njegov smisao do zadnjeg daha». I taj unutarnji glas njegova nacionalnog osviještenja grčevito je odjekivao u njegovoj svijesti tijekom cijeloga života. Pa i onda, kada je bio pritisnut razočaranjem u ljude oko sebe, u njemu se nije gasila svjetlost vjere u vlastiti narod. S emocijom domoljublja nosio je u sebi sve širine hrvatskog prostora, od Pule do Iloka, od Čakovca do Dubrovnika. Pa kako su samo priglupa sva ona iskonstruirana naklapanja i bestidne laži raznih opsjenara i šarlatana s provincijalnim mentalitetom, kada bulazne kako u obrani zemlje Tuđman nije mario za hrvatska područja (za Vukovar i Dubrovnik). Onaj tko nema snage vlastita duha i duše, jasno je da ne može proniknuti u uznositi polet Tuđmanove domoljubne svijesti i u njegovu idealiziranu plemenitu vjeru u vlastiti narod.

Uza svu vjeru u narod Tuđman je kao praktičan povjesnik i političar spoznao i njegove kobne slabosti. Mučili su ga naslijeđeni problemi razjedinjavanja i cjepljanja naše narodne substancije, uvjetovani kroz povijest po diktatu stranih sila. Imao je jasnu spoznaju o svim slabostima, koje su se pod stoljetnim naslijeđem tuđinskih oligarhija uvukle u narod: o nedostatku državotvorne svijesti i tradicije, o malograđanskim regionalizmima, o palanačkom strančarenju, o politikantskim sitnim dušama i o svim partikularističkim korozijama koje su razarale substanciju našega nacionalnog bića.

Otkada je samome sebi postavio golemi zadatak, da svojim hrvanjem s povijesnim i političkim neistinama spasi opstojnost, čast i dostojanstvo hrvatskog naroda, trideset godina on živi samo za smisao afirmacije svoga naroda, za njegovo oslobođenje i za uspostavu sa-

mostalne hrvatske države. U svome znanstvenom radu težio je nadoknaditi ono što su propustila prošla pokoljenja: da probudi narodnu svijest, da istakne sve ono što je najpozitivnije u hrvatskom narodu, što obilježava autohtoni izraz našega narodnog duha i životnu snagu našeg identiteta. Ulagao je koncentrirane napore volje i intelekta na razbijanju povijesnih zabluda i na uklanjanju cjelokupne političke zbrke preživjelih negativnih pogleda i bjesomučne hajke koja se povlačila po mračnom balkanskom prostoru, po katedrama i politološkim protuhrvatskim seansama. Treba obratiti osobitu pozornost njegovim knjigama «Velike ideje i mali narodi» i «Nacionalno pitanje u suvremenoj Europi» da se spozna koliko se trudio da se prevladaju svi negativni strani utjecaji

Valjalo bi znanstvenom ekspertizom iz Tuđmanovih politoloških djela izvući i apostrofirati sva ona mjesta u kojima je vidovito i dosljedno iznosio falsifikate i tragična protuslovlja naše nacionalne historiografije, da bi – kako bi kazao Krleža: «objasnio dugotrajni noćturno naše historijske daleke i bliske prošlosti», te srušio političku dogmu versaillenskog jugoslavenskog državnog ustroja. S odlučnim prezirom prema lažnim tezama, koje su poricale vjekovnu svijest hrvatskog naroda o ideji vlastite državnosti, on ističe kako se naš narod nikada nije dao podrediti organiziranom nasilju ni istočnih satrapija niti prodoru zapadnih takozvanih strateško-političkih «kulturnih misija». A pitanje slobode vlastita naroda pretvarao je u pitanje oslobođenja malih naroda cijeloga svijeta (Velike ideje i mali narodi).

U današnjoj političkoj tendenciji globalizacije svijeta Tuđman je tražio jedan razumni plan prijelaza u novi svjetski poredak, time da njegov narod ostane ukorijenjen u pozitivnim moralno-intelektualnim vrijednostima vlastite autohtone tradicije i da na temeljima vlastita duhovnog profila nađe svoje mjesto, svoju vrijednost i svoju mjeru u novome vremenu. Nastojao je duh osjećanja vlastita ponosa, identiteta i svijest o državnosti koju je hrvatski narod stekao u Domovinskom ratu duboko ukorijeniti. Želio je da hrvatski čovjek s punom sviješću o svome nacionalnom podrijetlu i dostojanstvu bude slobodan graditelj puta jednoga novog svijeta, u kojemu će kroz kristalnu prizmu političkog razuma odrediti slobodnu formulu svoga dostojnog mjesta u novome europskom poretku naroda i civilizacija.

Svjestan pogubnih posljedica naše razjedinjene političke svijesti u prošloj i bliskoj povijesti, da bi sačuvao narodno biće od kratkovidnih stranačkih egoizama i ideoloških fanatizama, Tuđman proglašava razumni i dalekovidni politički imperativ pomirbe, veliki moralno-

politički duh izmirenja. Želio je sačuvati zajedništvo hrvatskog naroda, izbjeći pogubnu političku mržnju i samoubojstvenu nacionalnu katastrofu, što se vidi iz njegove izjave, koju je zabilježio u svojoj knjizi «Ambra» Ivan Aralica: «Ako tako ne postupimo, međusobno ćemo se podaviti i nestati»

S golemom snagom duha i volje Tuđman je u svojoj vjeri u narod prihvaćao borbu sa sudbinom, koju su mu nametale povijesne prilike političkog i ideološkog totalitarizma jugokomunističkog «crvenog terora». Nikada ga zla kob nije ostavljala u miru, trajno ga je nanovo podjarmljivala i prisiljavala da se s njom hrve, da bi od njega učinila snažnog aktera zbivanja i povijesti. Često je to bilo hodanje nad ponorom. A udarci sudbine su samo još jače osnažavali njegovu unutarnju snagu i poticali volju. Ono što bi nekoga slabijeg značaja slomilo, njemu čeliči snagu. Upravo od udaraca vanjskih opasnosti, od političkih represija i sudskih progona on dobiva unutarnju snagu duha, učvršćuje domoljubnu svijest.

Držim da nije potrebno uspoređivati, pa da utvrdimo, kako nema primjera u hrvatskoj povijesti s takvom golemom snagom volje, odlučnosti i hrabrosti. Pa i pored takve zdrave, čvrste i napete energije, Tuđman je osoba i nježne emocionalnosti, čovjek tankočutna osjećanja, kojemu u trenucima potresenosti naviru suze. Njegovu domoljubnu postojanost nije mogao oslabiti ni sav onaj abnormalni intenzitet evidentnih političkih laži i priglupih osporavanja njegovih zasluga. Svaki udarac koji dolazi od vlastita naroda ga boli, ali ujedno stvara u njegovoj duši i novi oblik rodoljublja. I ono što je usmjereno da ga razočara i učini malodušnim, preobražava se u njemu u novu duševnu vatru i stvaralački zanos. Visina njegova duha i snaga volje prevladavali su svaki ponor sumnje i bezdan malodušja.

Bivstvo njegova duha bila je borba za narodne ideale, a neizbježni smisao njegove sudbine bila je žrtva za narod, koja ga je učinila dostojnim poštovanja. Tuđmanova vjera u hrvatski narod davala je njegovim osloboditeljskim težnjama snagu da ostvari svoje povijesno poslanje: da uspostavi hrvatsku državu, najveće djelo od svih njegovih djela. Tuđmanov lik duboko je ušao u svijest hrvatskog naroda i taj povijesno neizbrisivi i iznimni lik postaje iz dana u dan sve višim. Uvjereni smo da je kao čovjek duboke vjere u svoj narod našao u posljednjim trenucima svoga života u toj svojoj vjeri svoju duševnu smirenost i spokoj.

Nedjeljko Mihanović,
Hrvatsko Slovo br. 346,
07. prosinca 2001.

Posljednji uzlet ushićenja u Vječnom Gradu

S koliko se samo domoljubnog zanosa Tuđman zaputio pri kraju svog života, koncem listopada 1999. u pohod Sv. Ocu Ivanu Pavlu II. u Vatikan, da u vječnom gradu Rimu, u vatikanskoj Sikstinskoj dvorani otvori izložbu: »Hrvati–kršćanstvo, kultura, umjetnost«. Iznosim taj događaj, koji nam upravo dramatski objašnjava njegov karakter. S posljednjom životnom snagom, ali titanskom voljom i čelično čvrstom odlukom, želio je pokazati »urbi et orbi« - gradu i svijetu blago hrvatskog kulturnog nasljeđa, svjedočanstvo kulture i umjetnosti, impozantan doprinos Hrvata tijekom trinaest stoljeća europskoj duhovnosti, kulturi,

znanosti i umjetnosti.

Kada smo se približavali vatikanskim muzejima, neobičan sjaj ponosa i dostojanstva obasjavao je njegovo lice u posljednjoj večernjoj svjetlosti, koja je oblijevala kupole Vatikana. Bio je to plamen nacionalnog zanosa, posljednji uzlet ushićenja u visinu prije nego će se utrnuti. Predano i strpljivo je kročio prema izložbenoj postavi, da bi cijelom čovječanstvu pokazao najplemenitija umjetnička sakralna i svjetovna ostvarenja svoga naroda. Teško bolestan, umoran i s licem prozirnim kao pergament, nesiguran na nogama, ali čvrsta i uspravna duha, s odabranim riječima je održao proslav o našem vjekovnom civilizacijskom i arti-

stičkom vitalitetu. S krajnjim naporom, a sgolemim ponosom i dostojanstvom, prolazio je izložbenim prostorom Sikstine. Kad se u jednom trenutku zagledao u umjetničko remek-djelo prastarog križa u sredini dvorane, imao sam dojam da smirena pogleda gleda prema vječnosti, potpuno spreman poći u susret bliskom svršetku svog života. Iz njegovog produhovljenog lika izbijali su ponos, zadovoljstvo i spokoj. Svi smo osjećali kako je tome neumornom čovjeku sudbina nametnula dužnost da se do posljednjeg trenutka bori za identitet i ugled svoga naroda.

*Nedjeljko Mihanović, Hrvatsko Slovo
br. 346, 7. prosinca 2001.*

Sve za Hrvatsku, Hrvatsku ni za što

Bio je (predsjednik Tuđman, opaska ured.) definitivno najuspješniji političar na Balkanu i predani nacionalista, strateg, vrlo različit od Miloševića, koji nikada nije bio nacionalist nego taktičar i komunist.

Carl Bildt, švedski političar, vrlo nesklon Hrvatima i Tuđmanu

Svaki narod treba zbog održavanja nacionalne svijesti na svom povijesnom putu imati miljkaze u vidu legendi i velikana, koji su u kritičnom povijesnom trenutku znali uzeti kormilo u svoje ruke i svojom odlučnošću i sposobnošću uspjeli organizirati i usmjeriti narod.

Jedan od takvih velikana je bez sumnje dr. Franjo Tuđman. U danom povijesnom trenutku na hrvatskoj političkoj sceni osim njega nije bilo druge ličnosti sa dovoljno sposobnosti, političke mudrosti, ali prije svega želje, upornosti i odlučnosti da protiv interesa istočnih, ali nažalost i zapadnih sila, osvari stoljetni san Hrvata. Kao povjesničar shvatio je mig sudbine i povijesnu šansu koja se otvorila padom berlinskog zida. Zagorskom tvrdoglavošću kročio je putem na čijem kraju je vidio jasnu viziju samostalne i nezavisne države Hrvatske. Sa današnje vremenske distance može se sa velikom sigurnošću tvrditi, da bez dr. Franje Tuđmana do ostvarenja te vizije ne bi došlo.

Bez daljnega se dr. Franju Tuđmana može staviti uz bok takvom velikanu, kao što je ban Josip Jelačić, s kojim ga povezuje vjera u vlastiti narod i ljubav prema domovini, ali i sudbina da su se pojavili u sličnim sudbonosnim povjesnim trenucima, kad se radilo o opstojnosti hrvatskog naroda uopće.

Unutrašnju domoljubnu vatru dr. Franje Tuđmana najbolje simbolizira njegov zadnji, simboličan čin, kad je svijestan svoje bliske smrti otišao na Medvedgrad, da se pred Oltarom Domovine (koji sada zaraštava u drač) zauvijek oprosti od mile mu Hrvatske. Duboko sam uvjeren, da je

osjećao veliku odgovornost za hrvatski narod, te da je zbog toga njegovo inače robustno zdravlje napala opaka bolest. Obzirom na naoko bezizglednu situaciju u kojoj se Hrvatska 1992 našla, a koje mi u tim trenucima nismo bili svijesni, osjećao je sav teret odgovornosti za hrvatski narod kad ga je poveo na put osamostaljenja. Dr. Franjo Tuđman se pojavio na povijesnoj prekretnici i ostvario je hrvatski san u najvećem mogućem opsegu. Pod njegovim vodstvom ostvarene su grandiozne pobjede. Mi smo u četiri dana sa pretpotopnim MIG-ovima nagnali Srbe u bijeg, a Amerikanci su se sa svojom ultramodernom tehnikom i logističkom potporom zapadne Eu-

rope mučili tjednima i tjednima. Samo za zadovoljstvo, koje me obuzimalo ta četiri dana vječna mu hvala. Sramotno je da se neki današnji novodemokrati bacaju blatom na jednu od najblistavijih pobjeda poslije kralja Tomislava i pri tome gađaju prvog Predsjednika Republike Hrvatske. Kad se teše, pada iverje, kaže jedna njemačka poslovice, ili tko radi taj i griješi. Nitko nije bez mana, ali kao što Amerikanci ne diskutiraju o manama Georg Washington-a, tako i mi neka pamtimo našeg prvog Predsjednika po njegovim bitnim ostvarenjima i neka nam bude miljkaz na našem povijesnom putu.

Osvin Gaupp

2001. godina kroz izjave političara i drugih mudraca (o madracima da i ne govorimo)

Izabrao: Osvin Gaupp

U svakoj uređenoj državi ne očekuju se zlou-potrebe dokumenata nastalih u vrijeme prethodne vlasti, posebno ne u obliku kakav je prisutan na našim prostorima. Takva bi praksa mogla natjerati svaku vlast da nakon gubitka izbora sve dokumente iza sebe – zapali. *Zlatko Mateša, siječanj 2001.*

Komu je stvaranje hrvatske države bilo mrak, neka potraži svijetlo negdje drugdje. *Zvonimir Boban, siječanj 2001.*

Gospoda Pusić još uvijek govori o onih svojih famoznih 200 tisuća radnih mjesta. No ta radna mjesta ne mogu otvoriti samozvani držav-nici. Usto Hrvatska je već pomalo sita držav-nika i vođa. Hrvatskoj trebaju poslovođe. *Joško Kontić, siječanj 2001.*

Hrvatski političari probleme ne rješavaju nego ih uglavnom proizvode. Oni ne samo da ne vide rješenja problema, nego često ne vide ni probleme koje su proizveli i ne znaju da su ih uopće proizveli. *Dr. Mirjana Kasapović, siječanj 2001.*

Kome danas ja smetam? Smetam onima koji žele obezvrijediti Domovinski rat, koji naknadno žele promijeniti povijest kako bi se stvorile pretpostavke, da nakon «igrokaza s pucanjem» dođe do igrokaza «grljenja i ljubljenja». Snažan napad na Budišu i mene, jer mi smo bili, od sadašnjih političara iz ove vlasti, jedini u Ratnoj vladi. *Zdravko Tomac, siječanj 2001.*

Ja sam, nakon razgovora sa Koštunicom uznemiren time da Srbija gaji iluziju da bi moguća samostalnost Crne Gore ili Kosova morala biti kompenzirana novim teritorijal-nim uvećanjem. Srbi se očito još nadaju raspadu Bosne. *Stjepan Mesić, veljača 2001.*

U stilu Robespierre-a koji je tumačio jakobin-cima kako su zakoni samo instrument ugnje-tavanja, Linić je žestoko žigosao odluku Upravnog suda nazvavši suce «kriminalcima», a razloge sudske presude «stupidnima». *Dino Mikulandra, veljača 2001.*

Jednom sam američkom novinaru na pitanje što mislim o Haaškom sudu rekla: To je na-jveći i najskuplji teatar gdje se pravnici pret-varaju u klaunove. Bila bi to lakrdija da se ne plaća sudbinama ljudi.

Jadranka Cigelj, pravnica, počasna građanka Francuske, predsjednica Hrvatske sekcije međunarodnog društva za zaštitu ljudskih prava, veljača 2001.

Svi smo mi Mirko Norac. *Mirko Čondić, pukovnik, 11.02.2001*

Sugerirati da bi Norac, kojeg je u mirovinu poslao upravo Mesić, vidio u njemu moralnu snagu s kojom se nužno savjetovati prije odlaska u zatvor znači od čitave nacije praviti budalu. *Tihomir Dujmović, veljača 2001.*

Po ćemo je ova (emisija radija 101 o splitskom prosvjedu i gradu Splitu, opaska ured.) jedna i stojadna lauda Splitu manje govor mržnje od nekih javno osuđenih govora na splitskoj rivi. Po čemu je lijevi verbalni teror ukusniji od desnoga? O Splitu nečisti! U tunelu usred

mraka. A i tunel, marjanski, zatvoren. Glavno da sja petokraka. *Bože V. Žago, ožujak 2001.*

Šokiran sam silinom mržnje u govoru biskupa Ratka Perića na Saboru u Mostaru. *Wolfgang Petritsch, Globus 09.03.2001*

Ali sam i ja šokiran silinom političke nepravde, koja izlazi iz okrilja Međunarodne zajednice, kojoj ste Vi (W. Petritsch, opaska ured.) najviši predstavnik u ovoj zemlji. Jedna od najvećih nepravda koju odbijam, koju osuđujem, protiv koje prosvjedujem, koju s gnušanjem spominjem, jest nepravda nad hrvatskim narodom, a prema kome se ta Međunarodna zajednica, koju Vi predstavljate, odnosi juridički ubojito. Vratite hrvatskom narodu dostojanstvo demokratske političke volje, koja mu je oteta bez pristanka hrvatskog naroda. Poštujte hrvatski narod u njegovoj demokratskoj političkoj volji, pa makar on ne želi toliko dobra sebi, koliko mu Vi želite! *Ratko Perić, biskup, 09.03.2001*

Ja često pitam naše ministre, kad putuju u inozemstvo, razgovaraju li s hrvatskim iselje-nicima. Odgovor je, nažalost, negativan. Ja doista ne znam što radi predsjednik Matice iseljenika, osim što često komentira unutarnju politiku. Ali ne znam što on radi prema vani. Ne vidim rezultata. *Dražen Budiša, ožujak 2001.*

Čitavo hrvatsko iseljeničtvo je vrsta šizofrenije. *Boris Maruna, predsjednik Matice iseljenika, ožujak 2001.*

Teza da Francuzi, Englezi, Amerikanci ili Ni-jemci smiju predlagati koncepcije za BiH, ali Hrvati ne, skandalozna je. *Dražen Budiša, ožujak 2001.*

Tko će imati povjerenja u državu u kojoj se svaka tri mjeseca na brzinu i po kratkom postupku mijenja ustav. *Marijan Ramušćak, ožujak 2001.*

Danas u saboru sjedi zastupnica Lugarić, koja sa svoje 22 godine može ući u Guinnessovu knjigu rekorda kao najmlađa parlamentarka koja je dva puta mijenjala ustav. *Dr. Furio Radin, ožujak 2001.*

S obzirom da nam je predsjednik samo fikus, mogli bismo ga iznajmljivati u svrhu mirenja zaraćenih strana. *Dr. Slaven Letica, ožujak 2001.*

Za vrijeme Tita bilo je kredita, za vrijeme Franje bilo je sranje, za vrijeme Stipe ni lipe. *Stipe Mesić, Profil 12/2001 (austrijski tjednik), ožujak 2001*

Koji je naš grijeh? Polovica ove zemlje je očišćena od Hrvata. Treba li sad očistiti i drugu polovicu? *Vinko Puljić, kardinal, travanj 2001.*

Hoće li se uz Histre u Statutu Istarske županije uskoro u statutima ostalih županija pojaviti Kelti, Iliri, pa i krapinski čovjek kao dokaz autohtonosti? *Dorica Nikolić, travanj 2001.*

Radi se o optužnicama (protiv generala Gotovine i Ademija, opaska ured.) koje se temelje na zapovjednoj odgovornosti i sadrže neprihvatljive političke ocjene koje dovode u pitanje osnovne vrijednosti Domovinskog rata. *Dražen Budiša, srpanj 2001.*

Odbivši raspisati referendum, koji je na osnovi Ustava RH zatražilo 400'000 njezinih državljana, predsjednik Sabora Zlatko Tomčić je praktično izveo puč protiv našeg ustavnopravnog po-retka. Sve kasnije saborske cirkusijade koje je Tomčić naručio, a Mate Arlović režirao po

kumrovečkom pravu, bile su samo zabava dokonim zastupnicima i bacanje prašine u oči ozlojeđenim i poniženim hrvatskim ljudima. Ono što zabrinjava više od samog Tomčićeva puča, potpuni je izostanak reagiranja na taj sramni čin svih koji su zaduženi i dobro plaćeni da bdiju nad našim demokratskim poretkom.

Stipe Vuković iz Splita, rubrika «jeka» u «Hrvatskom Slovu» od 27. Srpnja 2001.

Iz našeg sindikalnog rakursa Škegro ne izgleda tako crn. U njegovo vrijeme plaće su nam rasle 80%, a danas, u vrijeme Crkvenca padaju i do 30%. Tada je inozemni dug bio manji od sadašnjeg, ali je Crkvenac tvrdio da je previsok. Tada je Crkvenac zagovarao devalvaciju, sada opravdava aprecijaciju kune. Tada je Crkvenac napadao jedinstvenu stopu PDV-a, danas zagovara istu. Škegro je pregovarao s nama, a Crkvenac za to nema hrabrosti. *Vilim Ribić, srpanj 2001.*

U buduću će profit od telekomunikacija u Hrvatskoj, čije su stvaranje godinama finan-cirali hrvatski građani, ubirati i nositi kući Nijemci. A da bi barem djelomično sudjelovao u podjeli bivšeg kapitala današnji građanin mora biti teški socijalni slučaj, branitelj koji je dobio metak u glavu ili ratna udovica. *Ratko Bošković, srpanj 2001.*

Vlada treba ući u kompromis sa svojim naro-dom, a ne sa međunarodnom zajednicom. *Joško Kontić, političar, srpanj 2001.*

Kad bi naši sudovi funkcionirali tako da procesuiraju zlodjela koja su počinjena na području Hrvatske, onda se ne bi tražila izručenja. (haškom sudu, opaska ured.). *Radovan Ortinsky, drž. tužitelj, kolovoz 2001.*

Sudili bi nam i da smo sve sami presudili (Haaški sud, opaska ured.). Svejedno bi se sve ovo događalo jer nekima treba mijenjanje prošlosti da bi ostvarili svoje ciljeve u budućnosti. *Dr. Zdravko Tomac, kolovoz 2001.*

Hrvatska je izručila sve generale osim jednoga i mogu jako dobro razumjeti vaše osjećaje, posebice zato što se doista žrtva i agresor ovdje izjednačavaju. *Doris Pack, kolovoz 2001.*

Nije problem u tome što se bilo kojem poli-tičaru zviždi (predsjedniku Mesiću, opaska ured.), to je «rizik demokracije». Osim toga treba se sjetiti kakvim je sve neugodnostima bio izložen predsjednik Tuđman na mnogim utakmicama u Splitu i Zagrebu. *Dr. Zdravko Tomac, kolovoz 2001.*

Očito kako se ljudi iz ondašnje i sadašnje vlasti ne mogu osloboditi naslijeđa iz onih komunističkih vremena. Sve mi ovo liči na frakcijsku borbu unutar Saveza komunista Jugoslavije. *Dorica Nikolić, kolovoz 2001.*

I Račan i Budiša i Tomčić podržavali su nas kad im je to bilo korisno, no sada kad su na vlasti, toga se ne sjećaju. Tada nisu govorili o manipulaciji sa braniteljima. *Mirko Čondić, pukovnik, rujan 2001.*

Prema skupu koji se u nedjelju dogodio u Splitu HDZ-ovi mitinzi u vrijeme Tuđmana bili su kamikaza. *Jelena Lovrić, rujan 2001.*

Programi su tako natrpani da pred učenike stavljaju iste zahtjeve kao pred studente. Ali kad ti isti učenici nakon 12 godina školova-nja dođu na studij, oni ne znaju ništa, a usto su i nepismeni. *Dr. Neven Budak, rujan 2001.*

Samo 7% studenata u Hrvatskoj je završilo studij u roku. Od svih upisanih visokoškolača studij završi samo 21%. Dakle gotovo 80% upisanih nikad ne dođe do diplome.

Prof. Hrvoje Kraljević, rujan 2001.

Tko je ako ne Vi (Stipe Mesić, opaska ured.) nama obećao brz gospodarski razvoj nakon što iz inozemstva budu vraćene milijarde koje su pokrali hadezeovci? Tko je, ako ne Vi, obećao med i mlijeko u Hrvatskoj nakon što prestane financiranje Herceg Bosne?

Robert Pavičić, rujan 2001.

Vlada kaže da je nezadovoljna trećinom nadzornih odbora i uprava u državnim tvrtkama. Ali tko je postavio te nadzorne odbore i uprave? Postavila ih je sama vlada nakon višemjesečnih burnih pregovora i dogovora stranaka na vlasti.

Milan Gavrović, rujan 2001.

Hrvatsko je topništvo postalo superiorno srpskoj artiljeriji, a srpska kultura je superiorna hrvatskoj.

Dr. Žarko Puhovski, rujan 2001.

U odnosu na najavljivano i očekivano, doživio je veliki fijasko (prosvjedni skup hrvatskih branitelja u Zagrebu, opaska ured.).

Zlatko Tomčić, listopad 2001.

Tomčić je sam po sebi fijasko. Na lokalnim izborima u Zagrebu dobio je dva posto glasova, a ni na jednom skupu ne može skupiti više od 10 ljudi.

Mirko Čondić, listopad 2001.

U Dalmatinaca, onih kojih barem ja znam, a koji ne ljube ni Račana ni mene previše, odavna vrijedi slogan: «Čuvaj se komunjara i kad ti autocestu nose».

Ivan Zvonimir Čičak, listopad 2001.

Tamo u Hrvatskoj zbog Norca protestiralo je 300 tisuća ljudi u Splitu, za Gotovinu su prikupili 400 tisuća potpisa. A ja odem u svoju Mionicu i zemljaci me pitaju:

«Kad ćeš, bre, Mijo, u Haag». Evo danas.

Viceadmiral Miodrag Jokić, studeni 2001.

Operacija Oluja bila je ime za etničko čišćenje Srba iz područja Srba zvanog Krajina. Hrvati su protjerali 500'000 stanovnika tih područja čineći pri tome mnoge zločine. Božidar Knežević u inozemnoj promociji njegovog filma «Oluja nad Krajinom», koji je snimljen sredstvima Republike Hrvatske, studeni 2001.

Država i u ovom (film «Oluja nad Krajinom», opaska ured.) i u drugim slučajevima sudjeluje u financiranju raznih institucija i grupa, koje potom uzvraćaju širenjem mržnje i netolerancije.

Ivica Račan, studeni 2001.

Onoga koji političkim sredstvima i ideološkim tipom diskursa raspravlja sa kompletnom galerijom hrvatskih izdavača, a mi nemamo drukčije ni bolje, apsolutno ne namjeravam posjećivati. (odnosi se na «Feral Tribune» i nakladnike «Durieux» i njihove reakcije) u svezi sa sudjelovanjem Aralice na Frankfurtskom sajmu sa knjigom «Ambra», opaska ured.).

Dr. Antun Vujić, studeni 2001.

Prevelika očekivanja od demokratskih promjena, kao da se s njima mnogi problemi sami od sebe mogu riješiti, a istodobno lako dana nerealna obećanja onih koji su na taj način željeli dobiti povjerenje birača, dodatno su uvećali razočaranje i nepovjerenje u državu i njezine institucije, što svakako otežava izlazak iz krize.... Radnici za svoj rad primaju plaću (ako je uopće primaju) koja nije dostatna za dostojan život njih i njihovih obitelji,

visoka stopa nezaposlenosti ne smanjuje se, demografski problemi zadobivaju katastrofične predznake, umirovljenici sa svojim skromnim mirovinama sve teže žive, branitelji strahuju za svoja prava, mladi u sve većem broju traže svoju budućnost izvan domovine, porodicama i obiteljima sa djecom smanjuje se i onako nedostatna pomoć, a kvalitetna zdravstvena zaštita postat će možda privilegij samo nekih.

Dijelovi iz poruke hrvatskih biskupa od 07.11.2001 o aktualnoj socijalnoj situaciji u Hrvatskoj

Biskupi su na neprimjereni način ušli u jedan prostor koji nije njihov i dobili odgovor kakav su mogli očekivati.

Radimir Čačić, studeni 2001.

Optužiti Katoličku crkvu u Hrvatskoj, nakon svega što je na humanitarnom području učinila samo u posljednjih deset godina, da bi ona izbacila djecu i druge štitenike na ulicu, i to baš pred Božić, može samo ortodoksni komunistički, antiteistički i anticrkveni ideolog (ministar rada i socijalne skrbi Davorko Vidović, opaska ured.).

Uvodnik Glasa Koncila, studeni 2001.

Vlada se u posljednjih tjedan ili dva uspjela posvaditi gotovo sa svima u zemlji: s Crkvom, HSS-om, Budišinim HSLs-om, s braniteljima, HTV-om, Haagom i sindikatima. Vidović je definitivno govorio riječima, kakvima se nije dan političar koji drži do karijere od sada u Hrvatskoj nije usudio obratiti se crkvenim velikodostojnicima.

Nini Djula, studeni 2001.

Nikakvog moralnog prava nije Tomčić imao ograditi se od odgovora vlade biskupima, jer je u koaliciji s onim tko je taj odgovor sročio.

Milan Ivkošić, studeni 2001.

Nema uporišta za tvrdnje da smo i dalje u recesiji, depresiji, socijalnoj bijedi. Ne poričem da postoje krupni problemi, ali Hrvatska nije u krizi.

Dr. Mato Crkvenac, studeni 2001.

Ne dijelim premijerov stav da su postojeći ministri najbolje što koalicija može ponuditi. Ako je tome tako, onda je najbolje da se odmah povučemo iz politike i da se u nju više ne vraćamo.

Ivan Čehok, studeni 2001.

Evidentno je da je samovolja prema hrvatskom narodu BiH prešla svaku mjeru i da je odnos službenog Zagreba prema Hrvatima BiH, unatoč ustavnoj obavezi, najteža izdaja od 1102. god. Hrvatski narod BiH stvarno osjeća da mu se nije mogla dogoditi veća elementarna nepogoda od ovakvog predsjednika i od ovakve hrvatske vlade.

Josip Muselimović, studeni 2001.

Tragika za Hrvate BiH sastoji se u tome što se gašenje medijskih sloboda u BiH potpomaže i iz Hrvatske. Krajem listopada 2001. prodajom 15 odašiljača u većinskom vlasništvu HRT-a TV BiH koja je, i po svom osoblju, i po svom programu, i po jeziku bošnjačko-muslimanska TV, zadan je snažan udarac hrvatskom nacionalnom identitetu u BiH. HTV je ovih 15 odašiljača, svakako uz blagoslov hrvatske vlade, prodala – ili bolje rečeno darovala – Federalnoj TV za samo 651'000 DEM, iako je cijena samo jednog od tih odašiljača, na pr. onog u Žepču, stajala 1993 više od 2 milijuna DEM.

Gordana Dujčić, povodom upada naoružanih vojnika SFOR-a 20.11.2001 u prostorije HTV-a Mostar

Stvorena je fama o Budišinom povratku na scenu, iako taj čovjek uporno dokazuje da je

veliki politički blefer i marginalac s pozom velikana. Nikada ne će biti predsjednik države, a dolazi vrijeme kad ga nitko ne će htjeti niti za predsjednika kućnog savjeta.

Zoran Vukman, 30.11.2001

Reći ću vam jednu veliku zaslugu Hrvatskog proljeća. To je vrijeme rasprave o hrvatskom ustavu. Za to su zaslužni i Matica hrvatska, intelektualci, studenti, pa čak nešto i mi iz masovnih medija... Zato mi je žao da se u ovom vremenu ne spominju u tom smislu ni hrvatska televizija, ni radio ni VUS, neki drugi listovi, a da ne govorimo o cijelom nizu časopisa što ih je pokretala Matica hrvatska. Velike zasluge za stvaranje hrvatskog nacionalnog osjećaja imao je Hrvatski tjednik. Bez njega, bez VUS-a, gospodarskog glasnika i drugih publikacija ne bi bilo moguće takvo osvješćenje hrvatskog naroda... Formulirala se hrvatska država kao suverena država hrvatskog naroda. Te definicije su se sačuvala i one su bit ustavnih promjena iz 1974, a taj je ustav najbolja posljedica Hrvatskog proljeća... Tuđman je bio radikalniji (od proljeća, opaska ured.). On je u svakom slučaju nas iz 71. smatrao komunistima reformatorima. Dio nas se ipak aktivno našao u hrvatskoj politici odmah devedesetih godina. Bilo je više ljudi iz 71. koji su se Tuđmanu odmah priključili.. Ali bih rekao nešto što se inače ne govori. Naime 71. je bilo strašno puno Hrvata protiv proljeća, dok 91., kad je vođen Domovinski rat, ne postoji nijedna organizirana grupa Hrvata od tri čovjeka koji su bili protiv Hrvatske... A kad smo pali u Hrvatskom proljeću, onda su nam rekli: «Doista nismo smjeli vjerovati komunistima.»

Milovan Baletić, glavni urednik Vjesnika 71. godine, 30.11.2001, povodom 30-godišnjice Hrvatskog proljeća.

Najveći dio postojeće vlasti, poglavito iz SPD-a, svoju političku karijeru počeo je 22. siječnja 1972. godine. Tada je i Ivica Račan ušao u Izvršni komitet i normalno da nije zainteresiran za otvorenu raspravu (o Hrvatskom proljeću, opaska ured.).

Ivica Vrkić, prosinac 2001.

Franjo Tuđman na čelu hrvatske države bio je moguć samo u izvanrednim prilikama. Za normalne prilike kad se razvija politikanstvo, on je bio previše pametan, previše dosljedan i previše neposlušan (na pr. prema međunarodnoj zajednici). Suvremeni globalizam ne trpi izvanredne ličnosti u politici, osobito ne u malih naroda i zemalja. Bivši sekretari komunističkih centralnih komiteta mnogo se bolje integriraju u današnje međunarodne prilike, jer su se naučili poslušnosti i ideološkom konformizmu.

Carl Gustav Ströhm, 07.12.2001 povodom 2. obljetnice smrti dr. Franje Tuđmana

Kod nas se svako zauzimanje za nacionalne interese (Domovinski rat, branitelji, pitanje granice) želi proglasiti desničarenjem.

Ivić Pašalić, prosinac 2001.

Hrvatska civilna žrtva je poginula u svom stanu, a srpska civilna žrtva je poginula s oružjem u rukama.

Dr. Andrija Hebrang, prosinac 2001.

Bojim se da se u Hrvatskoj ne ponovi Argentina. Gdje god se reforme provode pod patronatom MMF-a povećava se siromaštvo građana i rast socijalne tenzije.

Zdenko Mučnjak, 28.12.2001

6. Hrvatsko-švicarski bal 2001.

Hrvatska kulturna zajednica u svojoj 30-obljetnici postojanja, kao prvi događaj u okviru svojeg programa organizirala je na razini Švicarske 6. hrvatsko-švicarski bal, 24. veljače 2001. godine u Grandhotelu DOLDER u Zürichu.

Kao i predhodnih godina i ovaj bal je bio prvorazredni događaj za Hrvate i prijatelje Hrvata u Švicarskoj. Unatoč vremenskim neprilikama svi su najavljeni sudionici bala stigli na vrijeme, dočekani toplinom hotela Dolder i dobro pripremljenim aperitivom. Uz svoje članove i prijatelje na balu HKZ-e pozdravili smo i ugledne goste: 1. tajnika i v.d. Veleposlanika Republike Hrvatske u Bernu gospodina **Josipa Špoljarića** sa suprugom, gospođu Konzul **Vesnu Rudić-Marković** sa suprugom, dekana filozofskog fakulteta u Zagrebu – smjer kroatistika prof. **Marinka Šišak** i prof. **Vitomira Belaj**, gospođu **Jasnu Mahler** i ostale članove, prijatelje i simpatizere.

Uz primjerenu večeru hotela DOLDER, tiha glazba dala je svoj ugođaj iako se primjetilo, da svi nestrpljivo čekaju

početak bala. Bal je otvorio gospodin v.d. Veleposlanik **Josip Špoljarić** sa suprugom. Ubrzo je plesni podij bio popunjen a zadovoljstvo posjetitelja mogli smo vidjeti na njihovim licima. Za ovaj bal izabrali smo ponovno jedan poznati orkestar iz Austrije «HELLO» pod vodstvom gospodina D. Bergera. Članovi orkestra su bez prigovora odradili svoj dio posla. Za dušu i srce pjevao nam je **Ivo Pattiera** uz glazbenu pratnju na klaviru prof. **Ivana Matarića**. Vrlo kratke međustanke iskoristili smo dajući riječ profesorima iz Zagreba, koji su na njemačkom i hrvatskom predstavili nekoliko vrijednih knjiga za promidžbu Hrvatske u svijetu. Grupa Švicaraca ponovno je svoje zadovoljstvo sudjelovanja na hrvatsko-švicarskom balu potvrdila svojim kratkim programom.

Iako brojčano skroman posjet balu, nisu uskraćene pohvale posjetitelja kao i pohvale članova orkestra, posebno od gospodina Pattiera, koji je izjavio – «za ovakav bal uvijek sam spreman».

Iznenadujuće da pojedinci koji su ukazivali na «velike troškove bala», posjećuju ostale hrvatske balove u Europi, naravno uz mnogo veće troškove (uključujući

i ca 1000 km puta). Pitamo se, čija je to želja bila, sputavati održavanje bala i hrvatske promocije u Švicarskoj. Bal je mogao biti svijetla točka svih Hrvata, predstavnika Republike Hrvatske i prijatelja Republike Hrvatske u Švicarskoj. Uz samo malo dobronamjernosti, mogli smo potvrditi svoju staru hrvatsku tradiciju i kulturnu razinu. Švicarci koji su dolazili na bal bili su ustrajni i solidarni, podržali su bal, ali nažalost svijest naših ljudi nije dozvolila daljnji razvoj jedne tradicije u Hrvata na ovim prostorima.

Nadamo se da naše bogatstvo ideja, ljudskih različitosti i umiješnosti u organizaciji, neće ubuduće razbijati projekte, nego ozdravljivati rane ako je moguće ozdraviti ih i graditi dalje zajedništvo u Hrvatskoj kulturnoj zajednici i oko nje na opću dobrobit.

Zahvaljujem se svima koji su podržali projekt «bal» (ne ples), osobno mi pružili pomoć u organizaciji ovog zahtjevnog i odgovornog projekta kojeg sam vodila šest godina.

*Voditeljica projekta «Hrvatsko-švicarski bal HKZ-e u Švicarskoj»
Mirjana Magazin*

7. Hrvatski bal

23.03.2002. u 19 sati

**Burgerratsaal
Kulturcasino Bern**

Rezervacije (poslije 19 sati)

0319814061 (Nada Pintarić)

0319810316 (Katja Tallarini)

7. HRVATSKI BAL 2002

7. Hrvatski bal održati će se 23.03.2002. godine u Burgerratsaal Kulturcasino Bern. Da se ovogodišnji bal ne organizira u Zürichu nego u Bernu, posljedica je više različitih okolnosti. Prije svega, upravna tijela nastoje racionalnije organizirati planirane priredbe, jer puno smo premali da bi u razmaku od samo nekoliko dana imali bal na jednom mjestu, a onda još jedan ili čak dva plesa na samo stotinjak kilometara udaljenosti. Posljedica takove dosadašnje prakse, bila je rascjepkanost posjetitelja, malo na jednu, malo na drugu stranu, što

je nerazumno i činilo se kao da sami sebi konkuriramo. Jedan od razloga je i usluga hotela Dolder, koja nije više bila na očekivanoj visini, a naravno i nesretna zvijezda koja je od prvog dana pratila ovaj bal i njegove organizatore. Hrvatski bal nesumnjivo koristi ugledu i promociji Hrvata u Švicarskoj, zato će se održavati i u buduću, ako ne u Zürichu, onda u Bernu. Ogranak Bern uvijek iznova dokazuje svoj organizacijski talenat, a Bern je ipak glavni grad Švicarske, pa zašto da ne premjestimo mjesto održavanja bala? Burgerratsaal kasina Bern, gdje je održan i godišnji ples 17.02.2001, prelijepa je dvorana koja uistinu nudi potrebni i očekivani ugođaj za takav događaj kao što je

bal. Jednom godišnje zavrijedili smo ugodnu zabavu u lijepom okruženju uz plesnu muziku' pišu organizatori u pozivnici. Zavrijedili smo i to da imamo hrvatski bal.

Nadamo se velikom odazivu i radujemo se Vašem dolasku i dolasku Vaših prijatelja. Do skorog viđenja na hrvatskom balu u Bernu 23.03.2002. g. u 19.00 sati!

Rezervacije (poslije 19 sati) na telefon 0319814061 (Nada Pintarić) i 0319810316 (Katja Tallarini).

Upravni odbor

Knjiga koja je uzбудila duhove

Ivan Aralica: Ambra

P.I.P., Naklada Pavičić, Zagreb 2001

«Ambra» je najkontroverznija knjiga izašla u Hrvatskoj zadnjih godina. Netom se pojavila navukla je na autora toliku količinu bijesa i mržnje slično onoj koja se u jugoslavenska vremena obrušila na istog autora od službene politike, kad mu kolege mimo volje komunističkih vlasti dodijeliše Goranovu nagradu. Naivno je pomisliti da su se duhovi uzбудili jer je Aralica napisao loš roman. Od estetike ovdje je važnija politika. Kvalifikacije novinara sežu od «najgori pamfletista» (Nacional) preko «primitivizam i civilizacijska bijeda» (Vjesnik) do «fašističko štivo» (Slobodna Dalmacija). Značajan je komentar J. Pavičića u «Jutarnjem listu» u kojem on, vjerojatno nenamjerno, ukazuje na neuravnoteženost hrvatske medijske scene sa dominacijom lijevice, citat: «U desnoj subkulturi kojoj je upućen, Aralčin će roman sigurno imati uspjeha jer može nadomjestiti nepostojanje utjecajnog medijskog obavještajnog punkta kakav nacionalisti u Hrvatskoj više nemaju».

Zbog «Ambre» nastala je hrvatska afeta na 53. sajmu knjiga u Frankfurtu. «Feral Tribune» i Nenad Popović (izdavačka kuća «Duriex») pokušali su svim sredstvima spriječiti prikazivanje «Ambre» na sajmu, upravo ti ljudi koji se bore za slobodu mišljenja, ali očito samo svog mišljenja. Ministar Vujić nije pokleknuo, a i inozemne veze nisu sasvim funkcionirale, pa se «Ambra» ipak našla na sajmu. Zato su taj sajam bojkotirali «Feral Tribune» i «Duriex». Toliko uzdignute prašine nije smetalo prodaji knjige nego obrnuto, prvo izdanje je rasprodano u nepuna dva mjeseca. Uz drugo i treće izdanje tiskani su «Dodatci» koji se bave upravo tom prašinom. U Dodatku napisanom uz drugu nakladu objašnjava izdavač Josip Pavičić: «(Aralica) na politički teror kojem je izložen po objavljivanju «Ambre» odgovara u ovom dodatku. Pisac je tako učinio upravo ono što su mu politički protivnici godinama govorili da tako učini: napustio je politiku i prihvatio se pera. Ili drugačije rečeno, što su htjeli to su dobili.» Sam autor, Ivan Aralica, kaže: «Jačina me buke i bijesa nije iznenadila... Protiv mene su neokomunisti koji su proletarski inernacionalizam zamijenili kozmopolitizmom... Mene linčuju da me unište, a Tomca zbog toga što ne pristaje mene uništiti. Motivi su različiti, ali bič ostaje isti. I ruke u kojima je... Jednom je K.S. Djalski rekao: «Ja se ponosim što sam hrvatski nacionalist». I ja se time ponosim».

«Ambra» je roman-reportaža, vrsta romana nastala u Americi. Osobina tog romana je da uzima stvarnost kao građu, u slučaju «Ambre» političku stvarnost u Hrvatskoj koju je autor upoznao boravljenjem u vrhu vlasti. U romanu se pojavljuju mnoge ličnosti iz hrvatskog političkog i javnog života kojima Aralica daje lažna imena, odnosno služe mu kao predlošci za mnoge likove u romanu. Prepoznavanje je jednostavno, dapače poželjno, pa tako svatko na pr. u «Žepi Bevanji» prepoznaje Stipu Mesića, a u «Esmi Frčko» Vesnu Pusić.

Na pitanje novinara «Hrvatskog Slova» da li se za neprikrivenu povezanost romanesknih lica s modelima iz zbilje traži posebna autorska smjelost i da li se boji protuudarca njegovih utjecajnih modela, Aralica odgovara: «Nije riječ o smjelosti, iako je i nje nešto trebalo. Riječ je o kretanju prostorom slobode što nam ga je dala demokracija. Ako je u de-

setgodišnjem razdoblju hadezeovske vlasti i vlasti prvog predsjednika, navodno jednomu, i navodno autokratskoj, o toj vlasti i o tom predsjedniku bilo moguće pisati ono što se pisalo i ne snositi za to nikakve posljedice, zašto se ne bi danas, nakon «demokratskih promjena», moglo govoriti o obnašateljima te nove vlasti i ono što se želi govoriti i za to ne snositi nikakve pravne posljedice? Pa nisu «demokratske promjene» od trenutno plasiranih političara učinile svete krave? Čak i da sam pisao roman bez ključa, roman s pravim imenima modela, ne bi se trebalo ničega bojati ako su «demokratske promjene» bar onoliko demokratske koliko je bilo demokratsko vrijeme u deset godina prijašnje vlasti.»

Na predbačaj kritičara da je osvetoljubiv prema «trećesiječanjskoj» postavi koja je zamijenila onu, kojoj je on sam pripadao, Aralica odgovara: «Trećesiječanjska» je postava, kao i ona koja joj je prethodila, zanimljiva galerija tipova koju bi bilo šteta, ako je već poznajem, ne iskoristiti. Ali u mene osvetoljubivosti nema više nego što je ima u Danteovu «Paklu» prema gibelinima, autorovim ljutim protivnicima. Kad ta osvetoljubivost ne smeta «Paklu», neće smetati ni «Ambri». No osveta i uzvraćanje udaraca nisu bili primarni cilj. Primarni mi je cilj svjedočenje istine, želja da kažem kako je bilo i da razgolitim laži namirane ambrom. Kao očevidac sam bio pozvan svjedočiti, a što sam prema nekima bio oštar, nije se dalo izbjeći. Ovo je roman, ovo je prelamanje stvarnosti. Stalo mi je do toga da mi se vjeruje da je želja za svjedočenjem istine nadmašivala želju za osvećivanjem, ali sam svjestan da u to neću moći uvjeriti one koji moje svjedočenje a priori odbacuju.»

Kao što se iz gornje izjave Ivana Aralice da naslutiti, naslov romana je simboličan. Ambra je mirišljava tvar koja se dobiva od kita ulješure i sastojak je mnogih parfema. O naslovu Aralica kaže: «Dakako njegovo značenje je simbolično. Svaka politika ima svoje lice i naliježe, svoju fasadu i začelje. Ambra je figurativno ime za tu fasadu, koja se u romanu razobličuje». A u samom romanu piše «Tko laže, ambrom se maže».

Pažnja: Autor će promovirati knjigu na proslavi Dana državnosti 18. 5 2002. u hotelu Spiergarten u Zürichu (vidi rokovnik).

300 tisuća pobijenih Hrvata u Sloveniji

Franc Perme, Anton Žitnik, Franc Nučić, Jernej Črnež, Zdenko Zavadlav i drugi:

Slovenija 1941-1948-1952.,

Tudi mi smo umrli za domovino

Društvo za ureditev zamolčanih grobov, Ljubljana-Grosuplje, 2000

Ovaj slovenski zbornik (treće izdanje) je zanimljiv za nas Hrvate iz dvojakih razloga. S jedne strane pokazuje kako Slovenci ophode sa svojim tamnijim dijelom partizanske prošlosti, a s druge strane daje detaljne podatke o stradanjima Hrvata. Osim u naslovu navedenih petorice članova uredničkog odbora, članova «Društva za obilježavanje grobova» iz Ljubljane, u zborniku se još nalaze prilozima drugih suradnika i brojni dokumenti. Autori su knjigu pisali s ciljem otkrivanja razdoblja prešućene slovenske povijesti, posebice da se obilježe grobišta i stratišta na sloven-

skom tlu od 1941 do 1952. godine. U jednom prilogu komentira se knjiga «Ostali gubitci» kanadskog autora James Bush-a u kojoj se optužuju saveznici (Amerikanci i Francuzi), da su izdali načela za koja su se borili, jer su nakon rata namjerno ostavili da strada gotovo milijun njemačkih vojnika u koncentracijskim logorima, ne dajući im vodu i hranu.

Za pokolj Hrvata u Bleiburgu autori kažu da je izveden «principijelno strateški». Najodgovorniji za pokolj je engleski časnik, maršal Harold George Alexander, koji je na pitanje generala Keighyla, što učiniti sa zarobljenicima u Bleiburgu rekao: «neka se očisti paluba». U zborniku se daju podaci o pobijenim Hrvatima, domobranima i civilima na području Slovenije:

Žrtve križnog puta od Dravograda do hrvatske granice:	145'000
Žrtve u kočevskom Rogu	41'000
Žrtve u zasavskim brdima	24'000
Žrtve u Brežičkom polju	6'000
Žrtve u Krakovskoj šumi	5'000
Žrtve u Lancovu	1'500

U zborniku se nalazi i prilog Dragutina Šafarića, Hrvata koji od 1956 živi u Sloveniji. U svojim je istraživanjima došao do zaključka da su prije svega bili pobijeni civili.

U prilogu Franc Štulara brojkama se objašnjava mit o boljem životu za vrijeme Jugoslavije. Uz ratne odštete Njemačke i Italije, FNRJ je od 1945 do 1955 dobivala od SAD besplatnu pšenicu i 40 milijardi dolara nepovratne novčane pomoći. O uporabi tih milijardi u državnom knjigovodstvu u Beogradu nije bilo ni slova. A nakon 1990. komunistički režim je ostavio dug od 30 milijardi dolara, ističe Šular. Jugoslavija je živjela od pomoći i kredita na račun današnje i budućih generacija.

Sa hrvatskog gledišta značaj zbornika znatno je umanjen tiskanjem jednog nepotpisanog priloga u kojem anonimni autori jasno izražavaju antihrvatske osjećaje i poznatom slovenskom retorikom svojataju hrvatski kopneni i morski teritorij. Traže cijeli Piranski zaljev, Savudriju, Svetu Geru, Štrigovcu itd. Minimalna granica u Istri bi prema njima bila na Mirni, jer: «Slovenci su nazočni u Istri od 585. godine... Istra nikad nije bila hrvatska, ona je vojni plijen kojeg Hrvatska nije zaslužila.» Spominju se i bana Jelačića, koji je 11.09.1848 pripojio Međimurje Hrvatskoj, a «Međimurje nikada nije bilo hrvatsko nego slovensko». Što se tiče Istre ova gospoda očito nisu ni bacila pogled, o čitanju da i ne govorimo, na knjigu «Pregled slavenskih govora u Istri» koju je napisao Mieszyslaw Malecki, veliki poljski jezikoslovac, profesor južnoslavenske filologije na sveučilištu u Krakovu i zaljubljenik u Istru. Knjiga je tiskana 1930. god. u izdanju Poljske akademije znanosti i umjetnosti. U njoj je Malecki opisao sva narječja koja se u Istri govore, kartografirao ih i ucrtao u dijalektošku kartu Istre. Narječja je podijelio u govorne grupe: čakavski, štokavski, čakavsko-štokavski, čakavsko-slovenski i slovenski. Prema toj karti Slovenci bi nam trebali dosta teritorija vratiti.

U zborniku ima puno zanimljivih podataka i korisnih priloga. Šteta što se u njemu našao ovakav pamflet.

Monografija najvažnije hrvatske državne institucije

Ivo Perić: Hrvatski državni sabor 1848–2000, sv. I–III.

Hrvatski institut za povijest i Dom i Svijet, Zagreb 2000.

Pred nama je nova i opširna monografija, u tri sveske, te najstarije hrvatske državne institucije, koja se danas zakonski zove Hrvatski sabor. U predgovoru prvog sveska autor Ivo Perić obrazlaže svoj naslov knjige argumentom da je hrvatski sabor «... uvijek bio izraz, reprezentant i čuvar hrvatske državnosti». Prvi svezak obrađuje razdoblje do 1867. Iako se knjiga u naslovu ograničava na razdoblje od 1848. godine autor u uvodu daje iscrpan pregled saborskog djelovanja od najranijih vremena, iz početka 9. stoljeća, kad imamo «prvi pouzdani podatak o nekom saborovanju održanom na razini čitave onovremene Hrvatske». U tom pregledu je važan podatak uspostava jedinstvenog staleškog Sabora kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije 1558. u Zagrebu, povijesni čin sjedinjenja do tada odvojenih Sabora «sveukupne Slavonije» (do Gvozda) i Sabora Hrvatske i Dalmacije. Slijedi prikaz rada Sabora od sudbonosne 1848., kad se hrvatski narod ponovo pojavio kao politički subjekt u Europi, do hrvatsko-ugarske nagodbe, sklopljene 1868. god. Osim o Saboru Trojedne kraljevine, koji je zasjedao u raznim gradovima (Zagreb, Varaždin, Križevci i drugdje) opisani su i Veliko Vijeće Dubrovačke Republike, Dalmatinski i Istarski sabor.

U drugom svesku je obrađena saborska aktivnost od 1868. do 1918, na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, a posebno u predratnim i za Hrvatsku sudbonosnim vremenima.

U trećem svesku autor opisuje politički život u Hrvatskoj bez sabora u okviru države SHS odnosno kraljevine Jugoslavije, rad Hrvatskog državnog sabora u NDH, jednodomni Sabor 1947–1953, dvodomni 1953–1963, peterodomni 1963–1974, te trodomni 1974–1990. U zadnja dva poglavlja obrađuje se rad višestranačkog Sabora samostalne Republike Hrvatske.

Monografija završava osvrtom Ive Perića, poznatog povjesničara i autora osim ove još i dvadesetak knjiga, na njegov ukupni dogodišnji istraživački povijesni rad. Taj sažetak je preveden na njemački i engleski jezik.

U svakom slučaju vrlo zanimljiva knjiga za one koje zanima hrvatska povijest, a nezaobilazna za proučavanje povijesti parlamentarizma u Europi.

Odakle su Hrvati?

Stjepan Krizin-Sakač:

Hrvati do stoljeća VII.

Naklada Sagrak, Zagreb, 2000

Znanstveno još nije potpuno istraženo odakle potječu Hrvati. Pored poznate, u Jugoslaviji jedino dopuštene, teorije o isključivo slavenskom podrijetlu, postoje i naučni radovi o gotskim i iranskim korijenima Hrvata. Na staroiransko podrijetlo imena Hrvat prvi je ukazao Slovenac, dr. Ljudmil Hauptmann tridesetih

godina 20.-og stoljeća. Tu teoriju je produbio isusovac, kalnički plemić-šljivar», Stjepan Krizin-Sakač. U biblioteci Novija hrvatska povjesnica objavljena je ova knjiga sabranih radova tog hrvatskog iranista.

U proslavu, koji je napisao Darko Sagrak, objašnjava se nepoznavanje Stjepana Sakača do 1990 (uz iznimak razdoblja 1941–1945): «marginalizacija Sakača, nositelja triju doktrina (filozofije na Gregorijani u Rimu, teologije u Innsbruck-u i istočnih znanosti u Rimu), u Karadorđevićevoj i Titovoj Jugoslaviji ne začuđuje, jer Sakač je cijelim nizom svojih znanstvenih radova podkrijepljenih nizom dokaza srušio građeni mit o zajedničkom «južnoslavenskom» podrijetlu, o ulozi sv. Braće Ćirila i Metodija u «opismenjavanju i pokršćavanju» Hrvata, o glagoljici kao «podarenom», a ne autohtonom hrvatskom pismu itd.»

Nakon proslava književnik Mato Marčinko daje prikaz života i rada Stjepana Sakača. Dalje slijede Sakačeva autorska djela: Historijski razvoj imena Hrvat, Teorije, napose iranske, O postanku Hrvata, Otkuda Hrvatima «Ban»? Pravo značenje naziva bijela i crvena Hrvatska, Tragovi staroiranske filozofije kod Hrvata O dvojno-peternom sistemu naziva 7 dana u tjednu i 12 mjeseci u godini, Osnutak Carstva Kira Velikoga i njegovo značenje, Apostol Hrvata Ivan Ravenjanin i O kavkasko-iranskom podrijetlu Hrvata.» U zadnjem poglavlju se nalazi bibliografija važnijih radova Stjepana Sakača, koju je sastavio prof. Husein Kadić.

Mato Marčinko:

Indoiransko podrijetlo Hrvata

Naklada Jurčić, Zagreb 2000.

Ova knjiga predstavlja u stvari zbornik autorovih 20-tak historiografskih tekstova objavljenih u više glasila. Prema Marčinkovim istraživanjima su hrvatske državne tvorevine prije dolaska na historijski dokazano obitavalište Hrvata na području današnje Poljske bile: Harahvaitija, Kraljevstvo Kuravat, Bosporsko kraljevstvo, Crvena Hrvatska u Ukrajini, Bijela Hrvatska (karpatska) i Velika Hrvatska (ujedinjena karpatska i ukrajinska Hrvatska). Hrvatsko pismo je glagoljica, nastalo vjerojatno oko Crnog mora u svezi sa arijskim Gotima. U svom opsežnom radu autor analizira i radove koji se bave slavenskom, gotskom i grčkom tezom o podrijetlu Hrvata.

Marčinkov rad je bez sumnje najpotpuniji i najsuvremeniji pregled problematike o nedovoljno poznatoj hrvatskoj povijesti prije dolaska na srednjeeuropske prostore.

Drugi o nama

Svein Monnesland:

1001 dan - Bosna i Hercegovina slikom i riječju kroz stoljeća

Sypress Forlag, Oslo 2001.

Svein Monnesland, profesor slavistike Sveučilišta u Oslu, napisao je jedinstvenu knjigu povijesti BiH kroz izvorne slike i tekstove od 1530. do 1914. Prilikom svog prvog boravka kao student u BiH 1965. godine fascinirala ga je ta zemlja. Tijekom svojih studi-

ja bio je iznenađen kako je malo poznata prošlost te zanimljive zemlje. Zato je ova knjiga autorov pokušaj da sakupi što više materijala iz bosanske prošlosti, specijalno iz doba osmanlijske okupacije i time upozna Europu. Uspio je skupiti na stotine starih crteža, bakroreza, drvoreza i gravura, te pronašao stare tekstove u europskim arhivama, knjigama i časopisima. Pomno izabrana građa daje zanimljivu povijesnu sliku BiH iz vremena otomanskog i habsburškog carstva uz mnoštvo informacija o umjetnosti. Monnesland je osvjedočeni prijatelj Hrvatske. God. 1990. je izdao norveško-srpskohrvatski rječnik u kojem je prvi od stranih slavista odvojio hrvatski od srpskog jezika, s time da su hrvatske riječi pisane latinicom a srpske ćirilicom. Zbog toga je bio žestoko napadan od kolega pod utjecajem srpskog lobija u Norveškoj i Danskoj. Knjiga je pisana na engleskom i, kako kaže autor, «bosanskom» jeziku, pri čemu možemo sa zadovoljstvom primjetiti da je to hrvatski u bosanskohercegovačkoj interpretaciji. Naravno da u sakupljenim tekstovima stranih autora ima nedostataka, za koje autor knjige ne može odgovarati. Tako na pr. «The illustrated London news» iz 1878. u stanovnike Sarajeva ubraja muslimane, pravoslavce, Židove i cigane, ali katolike ne spominje (već su nam onda Englezi bili neskloni). Zanimljiva je zabilješka Engleza Spencer-a 1850. o bosanskim muslimanima: «...daleko od toga da budu Turci i Osmanlije po nacionalnosti, iako su jako privrženi religiji. Oni osjećaju ljubav prema svojoj zemlji, imaju izvjesno osjećanje veoma razvijenog patriotizma, tako da ako su primorani ići u pohod protiv svojih kršćanskih zemljaka, oni to čine sa osjećajem dubokog žaljenja, koje ih ponekad tjera, u trenutku akcije, da dezertiraju iz vojske radije nego da počine neku vrst bratoubojstva.» Je li to bila stvarnost ili samo romantična priča?

Knjiga je svakako zanimljiva za nas, ali može pomoći i Europi da bolje upozna ove prostore.

Izabrao i priredio Osvin Gaupp

Marijan Karabin VJENČANJE U CRNINI

Izdavač: MATICA HRVATSKA ZAPREŠIĆ

Kao što smo već iz raznih medija imali priliku saznati, potkraj prošle godine Matica Hrvatska Zaprešić objavila je prvi roman, ne samo nama u Švicarskoj nego izgleda i u Hrvatskoj, sve poznatiji pjesnika i pisca Marijana Karabina, inače dugogodišnjeg redovitog člana naše HKZ-e u Švicarskoj.

U želji da i čitatelje DO izravno upoznamo s tom Karabinovom najnovijom knjigom, odlučili smo ovaj puta učiniti to putem skraćenih izvoda iz dva izvora:

A) Iz recenzije poznatog hrvatskog književnika i književnog kritičara Dubravka Horvatića:

Roman VJENČANJE U CRNINI nedvojbeno predstavlja tematsku inovaciju u suvremenoj hrvatskoj književnosti... (jer je) lik redovnice u novijoj hrvatskoj književnosti vrlo rijedak, a svaki autor njime (Krlježa, Marinković, Novak) zastu-

pa stanovite teze. Tako i Karabin u ovom romanu... razvija svoje osobne i osobite teze o žrtvi i njezinu smislu, o oprost, o grijehu i ljubavi, o Bogu i vjeri općenito, itd., zastupajući stajališta, kojima ponekad izjednačuje čudoređe i altruizam.

VJENČANJE U CRNINI» zanimljiv je roman, u kojemu se veličaju etičke vrijednosti.... Sve je iznijeto na vrlo pristupačan, čitljiv način. Neobična fabula je uvjerljiva, iako ona izvire više iz autorova pripovijedanja, koji je po struci i psiholog, nego iz radnje same. Premda doista posebne, specifične tematike, te posve neuobičajenih likova, ovaj roman... upućuje na čvrstu ukorijenjenost u našem prostoru i netom prošlom vremenu.

B) Iz osvrta prof. Marije Šoštar u glasilu pisčeve rodne Gornje Stubice «GUPČEVA LIPA»:

Već smo navikli na Marijana Karabina, pjesnika, ali nas nije iznenadila ni njegova proza. U romanu VJENČANJE U CRNINI Karabin etnografski opisuje zagorsko selo kakvo je bilo prije pola stoljeća; od izgleda kuća do materijalnog siro-

maštva i bogatstva djecom. U knjizi se direktno ističe kršćanski katolički moral.

U knjizi ima zanimljivih misli o prijateljstvu, predbračnoj i bračnoj vjernosti, o ljubavi i žrtvi. Sve je to jasno i izravno izneseno s gledišta jednog kršćanski orijentiranog psihologa. VJENČANJE U CRNINI nije samo zabavni ljubavni roman bez erotike, već i štivo za razmišljanje, osobito mladima.

Čitateljima naših DO možda će biti dodatno zanimljiv i podatak da je na predstavljanju ove Karabinove knjige u Matici Hrvatskoj u Zaprešiću, između više od stotinu posjetitelja, prisutan bio i počasni član naše HKZ-e prof. dr. Žarko Dolinar.

Napomenimo na kraju da se roman VJENČANJE U CRNINI može naručiti kod autora prof. Marijana Karabina, Geissbergstr. 34, 8200 Schaffhausen, Telefon i fax 052 / 625 40 85, E-Mail: m.karabin@gmx.ch. Prodajna cijena knjige je Fr. 25.– Pri slanju poštom u Švicarskoj k tome dolaze još i troškovi poštarine i pakiranja u ukupnom iznosu od Fr. 6.70

Predstavljamo Anđelka Klobučara

Tko nije čuo za «Dubrava-film» iz Zagreba ili za režisera Vrdoljak Antuna i njegov film «U gori raste zelen bor» ili za film «Izgubljeni zavičaj» režisera Antuna Babaje? Vjerujem malo tko, ali malo je tih koji su obratili pažnju na autora glazbe, koji je mnoge crtane, dokumentarne i igrane filmove odjenio u glazbeno ruho.

Dolazeći u Zagreb, još iz daljine primjećuju se siluete dvaju tornjeva koji daju pečat osebnosti i prepoznatljivosti gradu. Mnoge razglednice tog prelijepog zdanja našle su put do naših najbližih i prijatelja, a podno te ljepote napravljene su nebrojene fotografije. Unutrašnjost te ljepote zrači mirom i svetom tišinom, i pruža posjetitelju predah od svakodnevnih briga i obaveza. Taj unutarnji sklad uronjen u duhovnost, zaogrnut decentnom svjetlošću, mamak je koji uvijek ponovno privlači posjetitelja u Zagrebačku Prvostolnicu – Zagrebačku Katedralu. Ako ste se kojim slučajem zatekli u Katedrali nedjeljom u 10 sati, sigurno ste uživali u muziciranju i zvukovlju kraljice instrumenata – orguljama. Ponovno vani, u svakodnevnici, rijetko se tko pita: tko je svirao, kako «on» izgleda, kako se zove? A taj «netko», visoko gore na kuru, predaje se muzama glazbe možda mjesecima, godinama, desetljećima, zove se Anđelko KLOBUČAR.

Rođen u Zagrebu 1931. godine, diplomirao je na odjelu za povijest glazbe Muzičke akademije u Zagrebu (1955.), a uz to je studirao orgulje kod prof. Franje Lučića i kompoziciju kod prof. Mile Cipre. Poslije diplome nastavio je studirati orgulje u Salzburgu kod Antuna Nowakowskog (1959/60) i kompoziciju kod An-

drea Joliveta u Parizu (1965–66). Djeluje u Zagrebu kao skladatelj, profesor glazbe i orguljaš. Kao koncertant i skladatelj djeluje od 1952. godine. Osobitost njegovih solističkih nastupa na orguljama jest u tome, što uz virtuozni izvodilački pristup, umije iskoristiti zvukovno bogatstvo kraljice instrumenata do punog očitovanja melodijske, kolorističke i arhitektonske izražajnosti glazbenog djela. Koncertni mu je repertoar vrlo bogat, a osobito mjesto zauzimaju francuski skladatelji dvadesetog stoljeća. Vrijedan je njegov doprinos popularizaciji naše orguljske glazbe. Bio je poticaj mnogim suvremenim hrvatskim skladateljima da pišu djela za orgulje, pa je naša suvremena orguljska glazbena literatura obogaćena vrsnim djelima Devčića, Papanadopula, Njirica, Županovića i drugih. Osim brojnih solističkih nastupa koje je održao u domovini (Zagreb, Đakovo, Osijek, Dubrovnik, Hvar, Split, Šibenik, Zadar, Rijeka, Pula, Varaždin) i u svijetu (Austrija, Njemačka, Francuska, Italija, Sovjetski Savez, Poljska) vrijedno je spomenuti da je Jugoton objelodanio u nizu «Fonoars» četiri gramofonske ploče koje je A. Klobučar snimio na četiri najpoznatija orguljarska instrumenta u hrvatskoj: Walckerove orgulje u stolnoj crkvi u Zagrebu, Jenkove orgulje u stolnoj crkvi u Đakovu, Nakičeve orgulje u samostanskoj crkvi franjevac konventualaca u Šibeniku i orgulje anonimnog južno-njemačkog majstora iz 1649. godine u pavlinskoj samostanskoj crkvi u Lepoglavi.

Skladateljski opus A. Klobučara vrlo je bogat (više od stotinu djela) i raznolik (skladbe za orgulje, glasovir različite komorne sastave, orkestar, zborove, popjeve, film – gore spomenuti filmovi). Dobitnik je Nagrade Milka Trnina (1970.),

Josip Štolcer Slavenski (1985.), godišnje Nagrade Vladimir Nazor (1990.), Ivan Lukačić (1991.), te 1996. godine Nagrada grada Zagreba i Nagrada Vladimir Nazor, ovaj puta za životno djelo. Godine 1992. postaje redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Maestro A. Klobučar ne samo da je orguljaš Zagrebačke Katedrale više od četiri desetljeća, nego ostaje njen doživotni orguljaš. U liturgijsko glazbenim oblicima koje je skladao, umio je nadahnuto izraziti liturgijsku poruku, a u suvremenom glazbenom govoru prilagoditi se mogućnostima izvoditelja (Misa – za mješoviti zbor, puk i orgulje u čast 900-te obljetnice zagrebačke biskupije – prvi puta izvedena 1994. godine prilikom prvog dolaska Pape u Hrvatsku).

Svojim stvaralaštvom, osobito onim s područja orguljske i duhovne glazbe, Anđelko Klobučar već se uvrstio među naše najplodonosnije skladatelje koji su stvorili djela trajne vrijednosti.

Iz zahvalnosti za ono što je učinio, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti priredila je autorsku večer u Preporodnoj dvorani sa djelima: Sonata za gitaru, Sonatina za glasovir četveroručno, Tri stavka za tri gitare, Treći gudački kvartet i Glazbu za kvartet iz 1991. godine, snimljene za vrijeme olovni ratnih godina pod nazivom «Kwartetes». 21. studenog 2001. u Bazilici Presvetog Srca Isusova održana je večer zvorske glazbe povodom 70 godina života A. Klobučara, a istim povodom 18.05.2002. održati će prof. Ivan Matarić u Zagrebačkoj Katedrali autorsku večer A. Klobučara sa djelima za orgulje.

prof. Ivan Matarić

Hrvatski jezik na metli!

Po neznama koji put hrvatski se jezik pokušava srbizirati. Od 1918 pa do prije nekoliko godina to se sustavno izvodilo i na ozemlju Lijepe naše. Danas se to u Hrvatskoj izvodi «samo» na radio valovima i TV gdje se izvode pjesme hrvatskih autora, koje bi se po svojem glazbenom skladu mogle nazvati srpsko-bosansko-grčko-arapskim melodijama. Ako se to u nas trpi, da li nas treba čuditi stranica na «srpsko-hrvatskom» pod stijegom Republike Hrvatske na www.zollikofen.ch, na kojoj se pojavljuje polupismeni srpski jezik. S obzirom na nezavidnu situaciju hrvatskog jezika u samoj Hrvatskoj, pitali smo se koliko je svrsishodno reagirati. Ipak, smatramo našom dužnošću braniti hrvatski jezik kao osnovu hrvatske kulture. Nadamo se da će i čitaoci Društvenih obavijesti poslati množicu protesta putem elektronske pošte na gore navedenu www-adresu. Predpostavljamo da će svatko tko pročita navedenu stranicu biti duboko uvrijeđen i ljutit. Molimo sve one koji žele prosvjedovati da to učine na način koji jasno ukazuje da mi ništa ne zamjeramo zajednici Zollikofen, niti bilo što potražujemo, samo im želimo ukazati kako je njihov hvale vrijedan trud iskorišten (od predpostavljamo u toj Zajednici obitavajućih Srba). Naš dolje navedeni članak, poslan «Bundu» i Zajednici Zollikofen, mogao bi biti vodičica za način pisanja svima onima koji se to odluču učiniti.

Ružičić Davor

Leserbrief, Kommentar zu dem Artikel «Webseite auch auf Albanisch und Türkisch», Bund vom 31. Dez. 2001

Sehr geehrte Damen und Herren

In den vergangenen Wochen wurden wir von vielen Landsleuten, die in Bern und der Umgebung leben und Ihre geschätzte Zeitung lesen, auf den oben genannten Artikel hingewiesen und sehen uns daher verpflichtet diesen Brief zu verfassen.

Die Initiative der Gemeinde Zollikofen, welche Ausländern mittels Internet hilft, sich schneller und leichter in ihrer neuen Heimat einzuleben, hat uns sehr erfreut.

Nun, leider steht auf der Homepage www.zollikofen.ch unter der kroatischen Fahne – «Serbokroatisch», was uns Kroaten eigentlich bereits als solches zutiefst beleidigt. Natürlich wollen wir uns nicht das Recht nehmen, anderen zu befahlen wie sie ihre eigene Sprache nennen wollen, wir erwarten lediglich, dass der Name unserer kroatischen Sprache respektiert wird und im richtigen Zusammenhang erwähnt wird. Zudem möchten wir unterstreichen, dass es eine Sprache mit der Bezeichnung «serbokroatisch» oder (wie es früher hiess) «jugoslawisch» schlicht und einfach nicht gibt! Sie existiert nicht. Schliesslich gibt es hier in der Schweiz auch kein «schweizerisch». Denn, würde ein Deutschschweizer behaupten, er würde «schweizerisch» sprechen – tja, was würde wohl ein Tessiner, ein Romand oder gar ein Rätö-Romane zu dieser Behauptung sagen? Sprechen die etwa nicht «schweizerisch»? Also, genauso wie es kein «schweizerisch» gibt, gibt es auch kein «jugoslawisch».

Genauso wie es in der Schweiz vier verschiedene Landessprachen gibt, gab es auch im ehemaligen Jugoslawien vier

verschiedene (offizielle Landes-) Sprachen: slowenisch, kroatisch, serbisch und mazedonisch (und jede Sprache hatte zudem hunderte von Dialekten). Unter dem Ausdruck «serbokroatisch» hat man während des Versuchs der «Serbisierung» im ehemaligen Jugoslawien (insbesondere in Kroatien), die serbische Sprache verstanden – nur mit lateinischen Schriftzeichen – anstelle von kyrillischen.

Unsere Befürchtung wird durch den «Klick» auf die kroatische Fahne auf der Homepage bestätigt: Die Sprache unter unserer Fahne ist keineswegs die kroatische Sprache! Es ist vielmehr ein schlechter Versuch, beide Sprachen zu vermischen – eigentlich schon fast belustigend.

In den meisten Kroaten sind aber die Erinnerungen an die Gräueltaten der serbischen (resp. der sogenannten jugoslawischen Volks-) Armee während der Jahre 1990 bis 1995 immer noch wach. Im Kampf für die Unabhängigkeit Kroatiens sind damals über 25000 kroatische Staatsbürger, darunter der grösste Teil Frauen, Kinder und alte Menschen, zum Teil brutal ermordet worden.

Wir denken, dass dies bereits ein genügender Grund für unsere Unzufriedenheit ist. Andererseits sind wir uns bewusst, dass die Gemeinde Zollikofen eine ausgezeichnete Idee verfolgte und nicht wissen konnte, dass man ihre Initiative «missbrauchen» könnte, so dass die kroatischen Mitbürger (über 100'000 in der Schweiz – ungefähr 7000 in der Region Bern) dadurch verletzt würden. Wir bitten Sie nun hiermit höflichst, diesen Lapsus Linguae auf die eine oder andere Weise zu korrigieren.

Freundliche Grüsse,

Kroatischer Kulturverein – Sektion Bern
Ivo Šavar, Präsident

Ogranak Olten

U 2001. godini ogranak Olten radio je kao i do sada na promicanju hrvatskog jezika i kulture među Švicarcima i ostalim narodima. Već više godina sudjelujemo u izradi i prevođenju crkvenog kalendara na hrvatski jezik. Ivan je član odbora roditelja za djecu stranaca, koji djeluje pri školskom odboru (Schulpflege) u Rothristu. Organizirana je večera za 500 osoba, a dobit je podjeljena školskoj djeci iz obitelji sa financijskim problemima. 09.03.2002. organizirana je večera sa istim ciljem.

Za Odbor ogranka, Ivan Mišić

posjetite i naše
internet stranice
www.hkz-kkv.ch

O atraktivnosti naše udruge raspravlja se već godinama. Jedni kažu, treba više učiniti za mlade, drugi kažu treba uključiti Švicarce (jer mnogo je mješanih brakova), treći misle kako se starijoj generaciji ne nudi ništa što već nisu vidjeli, itd.. Da se nešto mora promijeniti u radu društva, svima je jasno, ali što? Konkretnih prijedloga nije bilo niodkuda. Opterećena problemima svekolike vrste, Upravna tijela nisu se mogla baviti još i time.

U takovim uvjetima ogranak Središnja Švicarska kroči potpuno novim putevima i organizira dvije uspjele akcije. Kao prvo, predavanje na zdravstvenu temu (vidi prilog – predavanje na temu «Bolesti vena»), kao drugo, turističko putovanje u Hrvatsku za svoje prijatelje Švicarce. Koliko su oni bili zadovoljni, što su vidjeli i doživjeli, najbolje je da sami kažu. Donosimo članak jednog od učesnika tog putovanja u originalu, t.j. na njemačkom. (dg)

Reise der Entlebucher Lehrerschaft nach Kroatien vom 30. 9. – 7.10. 2001

Organisation und Reiseleitung:
Ružica und Mirko Marković, HKZ ogranak
Središnja Švicarska und Maurus Meier.

Schon die Hinfahrt mit der Bahn via Bern – Brig – Milano – Venezia – Trieste verlief problemlos, ebenso die Weiterreise mit dem Bus von Trieste nach Pula. Diese Strecke vermittelte bereits erste Einblicke in die Landschaft von Istrien.

Die freundliche Aufnahme im komfortablen Hotel Histria an bester Lage mit herrlicher Sicht auf eine romantische Meeresbucht liess nur Gutes ahnen. Da stimmte nun wirklich alles: die grosszügig angelegte Hotelanlage mit Innen- und Aussenbad, die Freundlichkeit des Personals, das Essen und vor allem die günstigen Preise.

Pula blieb nun in den nächsten drei Tagen Ausgangspunkt für verschiedene Ausflüge in die Umgebung. Wer hätte schon geahnt, dass hier eines der besterhaltenen Amphitheater aus der Römerzeit steht, in unmittelbarer Nähe romantische Fischerstädtchen mit südlichem Ambiente die Westküste säumen (Umag, Poreč, Rovinj), es hier einen (fast) richtigen Fjord gibt, oder die kleine Insel Brioni so eindrücklich an Titos Regierungszeit erinnern würde.

Als purer Gegensatz zu der Halbinsel Istrien, die reich gesegnet ist mit fruchtbarer Erde, erwiesen sich die Insel Cres und Krk. Es war beeindruckend, diese abweisenden, steilen und von Fels durchsetzten Küsten von Fährschiff und Car aus zu erleben. Deshalb bleibt

der Weinbau auf wenige fruchtbare Flächen beschränkt. Unsere Degustationen haben jedoch bewiesen, dass die Erzeugnisse – es steckt viel Arbeit und Fleiss dahinter – sich sehen, resp. geniessen lassen, seien es die kroatischen Weine, der Grappa und andere Erzeugnisse.

Die Fahrt der dalmatischen Küste entlang bot von der Landschaft her ähnliche Eindrücke wie wir sie schon in Istrien und auf den Inseln erhalten hatten, und jene Richtung Plitvice erinnerte an die Kriegshandlungen, die diese Gegend vor einigen Jahren überzogen

hatten. Die massiven Zerstörungen zeugen davon. Immerhin, vereinzelte kleine Schafherden vermitteln ein friedliches Bild.

Was die Naturlandschaft mit den Plitvicer Seen zu bieten hat, beeindruckt und ist wohl einmalig. Unsere Reiseführerin Helena erläuterte die Vorgänge hervorragend, die sich hier in der Natur abspielen. Sie verstand es, die Szenen in diesem Naturschauspiel fast meditativ in Zusammenhang mit dem Menschen zu bringen.

Mit dem Besuch der imposanten Tropfsteinhöhlen im slowenischen Postojna und einer letzten Übernachtung im malerischen Städtchen Umag, fand unsere Kroatienreise einen würdigen Abschluss.

Es war eine interessante und vielseitig ausgestaltete Reise – man dürfte sie ohne weiteres Bildungsreise nennen – die uns viele Einblicke in das uns doch eher wenig bekannte Land vermittelte. Diese Woche ist vielleicht sogar inmanche, in einigen von uns Vorurteile oder Barrieren gegenüber in der Schweiz wohnenden Kroaten abzubauen. Land und Leute haben uns gefallen.

Den Reiseleitern Mirko, Ružica und Maurus sei an dieser Stelle für die tadellose Vorbereitung und Führung unterwegs der beste Dank ausgesprochen. Sie haben ganz einfach hervorragende Arbeit geleistet und uns ein Erlebnis geschenkt, an das wir uns gerne zurückerinnern werden.

F. Widmer

Tradicionalna paška večer ogranka Bern

Kako nešto postaje tradicijom? Time što se uvijek ponovno organizira? Da, ali preduvjet za to je interes publike. Paške večeri nesumnjivo pobuđuju zanimanje i to svake godine veće. Prostor u kojem su se do sada organizirale te popularne večeri, postao je premalen za sve koji žele biti prisutni. 12.05.2001. godine bili smo ugošćeni u prostorijama reformirane crkve općine Bümpliz. Neobično veliki prostor bio je ispunjen do zadnjeg mjesta.

Što je to, što Paške večeri čini posebno zanimljivima? Nesumnjivo i prije svega, naravno, paški specijaliteti – paški sir, pršut, salata od hobotnice, masline, smokve, vino, kao i raznoliki domaći kolači. Ali, ne manje važni su i umjetnici/muzičari koji se brinu za onu duhovnu potrebu našeg bića. Ovaj puta je to bio «Chorus Croaticus» sa svojim posebnim koncertom prvo u samoj crkvi, a onda i nakon večere u posebno opuštenom ugodaju i uz pratnju dobro nahrenjenih i napojenih uzvanika, kojih je bilo oko 130, uz primjetljivu prisutnost Švicaraca.

Hvala ogranku Bern, hvala svim vidljivim, a posebno onim nevidljivim vrijednim rukama na divnoj organizaciji. Osjećali smo se «ko' doma». Doviđenja, do slijedeće «Paške večeri».

Dunja Gaupp

Predavanje na temu «Bolesti vena»

Predavanje na temu «Bolesti vena» organizirao je ogranak Središnja Švicarska 1. travnja 2001. godine u Centru hrvatske katoličke misije Luzern.

Predavači, dr. med. Alekander Kršnjavi i dr. med. Martin Jenzer održali su vrlo zanimljivo predavanje na hrvatskom i njemačkom jeziku, slikovito popraćeno diapozitivima. O venama i arterijama svi ponešto znamo, ali da se nauka o venama zove flebologija, a da se bolesno

proširene vene nazivaju varicen, to većina ipak ne zna. Saznali smo što varicen mogu prouzročiti, kako nastaju proširene vene, zašto su žene češće pogođene nego muškarci, kako dolazi do t.zv. «otvorene noge» i zašto takva rana ne zacjeljuje kao i svaka druga rana, te još koješta drugo. Nakon prilično zastrašujućih slika bolesnih nogu, čuli smo o mogućnostima liječenja bolesnih vena, o terapijama i naravno, prije svega o preventivnim mjerama.

Iz publike su postavljena mnoga zanimljiva pitanja, kao na pr. «smijem li sa

proširenim venama ići u saunu, koliko je koristan i djelotvoran «laser» kao sredstvo liječenja, kako dugo moram ležati nakon operacije i kada smijem opet na posao, ostaju li nakon operacije vidljivi ožiljci?»

Nakon neobično dobro posjećenog predavanja, gospođa Miriam Gasser, u ime firme «Permamed», predstavila je specijalne čarape za žene i muškarce u različitim veličinama i bojama, svaki posjetitelj sa bolesnim venama dobija na poklon «Venosan» kremu ili gel, a svi prisutni bivaju počašćeni vrlo ukusnim aperitivom.

Posjetitelji ovog predavanja izrazili su svoje zadovoljstvo i želju za sličnim predavanjima u budućnosti. Svima koji nisu bili prisutni, a tema ih zanima, preporučujemo da odgovore na svoja pitanja potraže na slijedećoj adresi:

Venenzentrum Emmental, Forum Sumiswald, Burghof 104, 3454 Sumiswald, tel. 034/4313616

Zahvaljujemo gospođi Gasser i firmi «Permamed», dr. Kršnjavi Aleksandru i dr. Jenzer Martinu na uloženom trudu i suradnji sa Hrvatskom kulturnom zajednicom.

Ogranak Središnja Švicarska
Zlatica Stanek, predsjednica

Najljepša luda priča u povijesti tenisa

Hrvatski sportaši su dobri za iznenađenja, da ne kažemo neuračunljivi. Prošle sezone je Janica Kostelić, nakon teške operacije koljena, kad su svi očekivali slab start, pobjeđivala u nizu na slalomskim takmičenjima i odnijela kući malu i veliku kristalnu kuglu. Ove sezone je njezin brat Ivica Kostelić, potpuno nepoznat široj sportskoj javnosti, sa startnim brojem 64 pobjedio u slalomskom takmičenju. Time ulazi u Guinnessovu knjigu rekorda, jer do sada nijedan takmičar u alpskom skijanju nije uspio sa tako visokim startnim brojem stati na «što-krl», a kamoli osvojiti prvo mjesto.

A u Wimbledonu opet jedan Hrvat, naše splitsko čudo Goran Ivanišević, piše povijest i ulazi u knjigu rekorda. Postigao je apsolutni broj asova na jednom turniru, ali pravi rekord je jedan drugi. «Jedna od najljepših ludih priča u povijesti tenisa dogodila se na travnjaku 'All England Club' kad je pred manično zažarenom publikom Goran Ivanišević postao prvi «wild card» pobjednik jednog Grand Slam turnira», piše «Washington Times». Goran je osvojio turnir na takav način da je osvojio sva srca, čak i poslovično hladnih Engleza, iako je pobjedio dvojicu njihovih miljenika. Engleski «The Mirror» ističe: «Goran Ivanišević je vratio uzbuđenje u Wimbledon. Osvojio je mušku krunu i srce nacije. Zauvijek nas je kupio.» Svi se slažu u tome da su pet setova između Gorana i Pat Raftera jedno od najboljih Grand slam finala u povijesti tenisa. Čak je teniska legenda, John McEnroe, koji je do finala prilično kritički komentirao Goranovu igru, priznao: «ovo je najveće finale kojem sam u životu prisustvovao». I na kraju britanski Times zaključuje: «U Wimbledon je došao kao 125. igrač svijeta, na zalazu svoje karijere. Nitko nije vjerovao u njega. U takvoj situaciji nitko normalan ne bi osvojio turnir, međutim i prije smo znali da Goran nije normalan». Da, to nije bio samo rekord, to je bila ostvarena bajka Pepeljuge, a to su ljudi osjetili i u trenucima pobjede Gorana svi su bili Hrvati.

Goranu je njegov Split, a bila je tamo i čitava Hrvatska, priredio veličanstven doček. Po procjeni CNN-a 200 tisuća ljudi. A Goran je skromno rekao: «Sta' san na binu i nisan moga virovat da je sve to samo za mene. Pomislija san da još netko dolazi. Dobro, ja san tu, sa mnom je još par ljudi, mislin oni glavni tek mora doć...»

Ova pobjeda je došla u pravo vrijeme, od Boga kako kaže Goran, koji mu se je smilovao i poslao pozivnicu za turnir i pravovremeno kišom u trenucima krize prekinuo igru sa Henman-om. Melem na dušu za nas Hrvate, kad je istovremeno naš nacionalni ponos na nuli. Pobjednici u obrambenom ratu, nenaoružani i shodno tome po procjeni svih, kao i Goran u Wimbledonu, bez šansi. Ali umjesto da nam aplaudiraju na briljantnoj pobjedi, iznenađenju stoljeća i ostvarenom snu, tvrde da smo igrali prljavo i šalju naše generale u Haag. Goran je već izgubio nadu, pa je ipak dobio svoju šansu. Možda i Hrvatska ima svoju šansu.

Osvin Gaupp

Vremenska koincidencija pobjede Gorana Ivaniševića u Wimbledonu i objavljenje optužnica protiv hrvatskih generala potaknula je na razmišljanje i poznatu zagrebačku komicarku Nelu Eržišnik (vidi prilog).

Pismo hrvatskim junacima

Danas je u mojoj kući fešta. Moj stari, moj sin i moj unuk, valjali su se po podu od radosti i da me nije ulovila spondiloza odmah bih im se pridružila sa svih svojih 80 godina.

Naš Goran, naše splitsko, hrvatsko dite, on, koji se od svoje 17. godine «uvatija biloga športa», plijenio našu pažnju i zasluživao našu ljubav, sada je u svojoj 30. godini, u najmuževnijoj dobi, stigao po toj bijeloj Himalaji na sam Mount Everest, Wimbledon! Ovoga puta nije mu ponestalo kisika.

Onaj čas kada je nakon tri sata i jedne minute protiv velikana, krasnoga dečka i simpatičnog čovjeka, Patricka Raftera, «brejknuo» i oteo mu servis, i kako sam Goran reče, da mu se «reket u ruci činio težak pola tone», u četvrtom je pokušaju, zajedno s tih 500 kila, pobjeđivši, legao u travu, uprijevši prst u nebo riječima: – On je bio sa mnom!

Zaplakavši, pojurio je prema ocu i prijateljima koji su također plakali, a i mi smo u sobi plakati, i čini mi se – plakala je čitava Hrvatska.

Bile su to suze radosnice, radosnice zbog spoznaje – da je to neko naše «novo dite» Goran, smireno i šesno, pokazalo da NIJE gotovo dok ON ne kaže daje gotovo!

Kada smo se svi dobrono išmrcali, povukla sam se u svoju sobu i pomislila: – Bože moj, taj je momak u ovome trenutku naš junak, naš najveći junak, naš najveći borac, naš najveći branitelj i sva će mu Hrvatska klicati i zahvaljivati. I tada sam se rasplakala, ali ovaj put ne od radosti, nego od crne tuge,

Isti taj današnji dan objavljeno je da naši junaci, naši borci, naši branitelji, naši ljudi, koji su krvarili za Hrvatsku, moraju put Haaga, optuženi kao počinitelji ratnih zločina. Ti naši sinovi i očevi, ti naši muževi, koji su dobili krvavi meč protiv jugoarmije, četnika, «belih orlova», «arkanovaca», «dobrovoljačkih srbijskih gardi», sada su krivi što su ga dobili, što su pobjedili! I oružje u njihovim desnicama tada se činilo teškim, i njihova su srca kucala ubrzano, i bili su slavljani, klicalo im se, grlilo ih se i ljubilo, i sva je zemlja hrvatska plakala. Također od silne radosti. A danas su optuženici! Za zločine!

Kako bi bilo da se, nešto slično dogodi Goranu nakon njegove briljantne, dugo očekivane pobjede, što je uostalom i sam natuknuo u razgovoru: – Bože, sanjam da mi ujutro dođu i vele kako sam ukrao pobjedu i sve privarija, i suce, publiku, sve... i oduzmu mi tu pobjedu!

Taj Goranov ružan, crni san, naši su pobjednici upravo doživjeli. I oni su, kao i Goran vodili bitku, savršeno, časno, moćno i čisto. Oduševljenje naroda zapljuskivalo ih je kao veliki valovi obale, a sada su nekome krivi i nekome zločinci.

Dragi Gorane, znam da ti razumiješ ovu moju poruku, jer si dokazao sada, u Wimbledonu, kad si kao neki mitski polubog, uspravan, čvrst, čak i bez mrlja na bijeloj majici, gotovo i bez kapljice znoja na čelu, nasmiješen, mirna pogleda tvojih milih očiju, digao pokal pobjede visoko. Visoko u nebo!

Nela Eržišnik, Hrvatsko Slovo br. 325, 13. srpnja 2001

Humor

Što je bratstvo i jedinstvo?

To je kad Jovica vozi Ivicu u marici

A što je nacionalizam?

To je kad Ivica pomisli da bi bilo lijepo da on može voziti Jovicu u marici.

Josip Pečarić, *Za hrvatsku Hrvatsku, Element, Zagreb 2001*

Razlika između Zagoraca i Dalmatinaca u zagorskoj verziji: Zagorec se rodi sa malom maturom, a Dalmatinac umišljen da ju ima.

Hrvatska vlada je odlučila potaknuti turizam tako da smanji birokraciju. U Dalmaciji za prijevoz turista tovarima nije više potrebna vozačka dozvola, dovoljan je tovarni list.

Razbolio se Haso, a kako nije imao zdravstvenu iskaznicu, zamoli svog prijatelja Muju da mu posudi svoju. Mujo ga upozori: «Evo ti, bolan Haso, iskaznica, ali pazi što govoriš inače smo obojica nadrljali». Došao Haso kod liječnika, ovaj uzeo Mujinu iskaznicu i pita Hasu: «Pa dobro, što ti je Mujo?» Haso spremno odgovori: «Najbolji prijatelj».

Čuli Mujo i Haso da su u modi krokodilske čizme i odlučiše otići u lov na krokodile. Nakon godinu dana provedenih u močvari i stotine ubijenih krokodila kaže Mujo Hasi: Bolan Haso, još samo jedan zatvora? Ni to niš, ja sam svojoj staroj isto tak uporno fuliral pak sam sad na doživotnoj.

Zabilježeno na Jelačić placu u prolazu: Kaj si čul da je onaj napasnik, koji je tenisačici Hingis hofiral leto dana, dobio dve godine zatvora? Ni to niš, ja sam svojoj staroj isto tak uporno fuliral pak sam sad na doživotnoj.

Vicevi iz predizborne kampanje

Najbolje bi bilo da predsjednik postane netko tko je totalni kreten. (*Studentski list, 1997*)

Kad mi dođemo na vlast strani će kapital nagnut da će to biti pravo čudo u usporedbi sa razdobljem HDZ-ove vlasti. (*Stjepan Mesić u predizbornoj kampanji*)

Kada nas Hrvata bude za na prste prebrojiti, gdje će Vesna Pusić pronaći 200'000 građana za novootvorena radna mjesta? (N.N.)

Kao vic desetljeća izabrali smo izjavu Zlatka Tomčića (HSS): «...kad mi dođemo na vlast ne ćemo uvoziti meso, ne ćemo uvoziti mlijeko, ne ćemo uvoziti pšenicu, ne ćemo uvoziti šećer,.....»

Hrvatski crni humor ili hrvatska tragikomedija

Tko kune tajkune nema kune.

Crkva uznemiruje građane više nego što to eventualno činimo mi našim optužnicama.

Florence Hartman, *glasnogovornica Haaškog tužiteljstva, 10.08.2001*

Kad se nepravda odjene u odjeću pravde, onda to nije smiješno nego opasno. Zdravko Kurnik, *kolovoz 2001.*

Najveći hrvatski naivci su Ivan Generalić i general Blaškić.

Zdravko Kurnik, *kolovoz 2001.*

Crkvi crkveno. Židovima židovsko.

Ostalo strancima, a Hrvatskoj figa.

Otto Reisinger, *26.01.2001*

Quo vadis Hrvatska: Ide li Hrvatska u Europu ili Europa dolazi na Balkan preko banaka, informacijskih medija, telekomunikacija, trgovačkih i inih društava itd, i to jednako na čitav prostor Balkana. Osvin Gaupp

Zadar preuzeo od Splita vodstvo na tablici gradova s najviše narkomana. Split predbacuje Zadru da je to postigao zahvaljujući doping-u.

Ante Jelavić je okrivljen zbog dvije inkriminacije: Sudjelovao je stvaranju HVO-a, čime je ugrozio teritorijalni integritet BiH, i sudjelovao je u ukidanju HVO-a, čime je opet ugrozio teritorijalnu cjelovitost BiH i umanjio obrambenu moć Federacije BiH (Tako stvarno glasi optužba protiv Jelavića i šestorice suradnika). Eventualnu kaznu bi trebao izdržavati istodobno u dva zatvora.

Hrvatsko-srpska tragikomedija: Hrvatska plaća Jugoslaviji ratnu odštetu. Hrvatska se 1995 obavezala otplatiti 28% duga bivše Jugoslavije, kako je predložio Međunarodni monetarni fond (MMF), a što je sukladno njezinu udjelu u bruto domaćem proizvodu. Hrvatski zahtjev da se dio njezinog duga otpiše zbog velikih razaranja koje pretrpjela u ratu, od Pariškog kluba (organizacija stranih vjerovnika: SAD, Velika Britanija, Francuska i Njemačka) je odbijen. U svibnju 2001, na pregovorima o raspodjeli imovine bivše Jugoslavije, Hrvatska je lakomisleno pristala na udio od 23%, znači na 5% manje nego što joj pripada. Naknadno se ispostavilo, da su podaci o imovini netočni, jer je Jugoslavija u međuvremenu otuđila oko 0.5 milijardi dolara (ajme iznenađenja, tko bi rekao da će Srbini nešto da ukrade). Time se nesrazmjer između duga kojeg

je Hrvatska preuzela i ostatka imovine koji joj pripada drastično povećao na štetu Hrvatske i ona indirektno time plaća ratnu odštetu Jugoslaviji. A da priča bude za Hrvatsku još tragičnija, odnosno Srbima još komičnija, taj isti Pariški klub koji je Hrvatskoj odbio svaki oprost duga, Jugoslaviji otpisuje 66% njezinog dijela duga. Agresor se nagrađuje (opet), a Hrvatska kao žrtva nema nikakvih prava osim što «smije» slati svoje generale u Haag. Oni tamo imaju stan i hranu na trošak UNO-a, za razliku od «jugoslovenskih generala i generalica», koji se moraju braniti sa slobode i sami se uzdržavati. Osim Miloševića, ali njega je Jugoslavija zato dobro prodala. Hrvatsko-srpska priča je prava tragikomedija, prema staroj raspodjeli uloga Hrvati su tragičari, koje međunarodna zajednica nakon izbora 2000. tapša po ramenu čestitajući nam na pomacima u demokraciji, a Srbi igraju komediju od demokracije i dobivaju novce da se uozbilje.

Osvin Gaupp

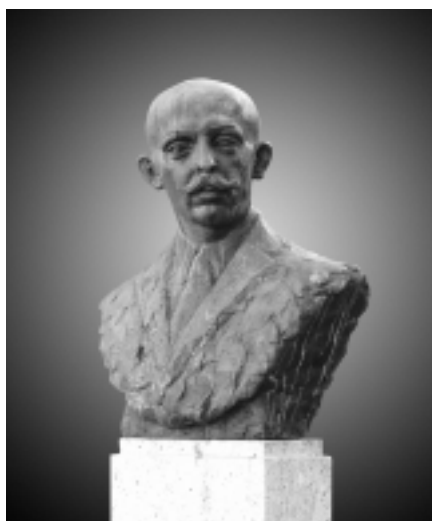
Hrvatska tragedija

Začudujuće je i frustrirajuće da su komunistički zločini nakon 1945, dakle nakon ratnih djelovanja, u hrvatskom dnevnom tisku tabu tema, usprkos stalnog prebrojavanja srpskih gubitaka u «Oluji» i suđenja hrvatskim braniteljima. Za tu hrvatsku tragediju nije nitko odgovarao i očito ne će nikada ni odgovarati (nije politički korektno, kako bi rekli Amerikanci?). I to usprkos toga što je u beogradskoj «Politici» od 1.02.1951 službeno dokumentirana izjava Aleksandra Rankovića, koju je on dao u beogradskoj skupštini: «...kroz naše zatvore je prošlo od 1945. do 1951. god. 3'777'726 lica, a likvidirali smo 568 hiljada narodnih neprijatelja.» Ne treba dugo pogađati koje su narodnosti bili u velikoj većini ti «narodni neprijatelji». Najveća perversija tadašnje jugoslavenske države je činjenica da se Ranković tim «likvidacijama» javno ponosio.

Osvin Gaupp

Nagradna pitalica

1. Tko je spjevao hrvatsku himnu, objavlje-
nu 1835. god. (prezime je dovoljno, tko
je nesiguran neka pogleda u DO br.89)?
2. Pjesniku «Lijepa naša domovina» podi-
gnut je spomenik davne 1910. god. i to
u hrvatskom kraju koji je pjesniku dao
nadahnuće. Kako se zove taj kraj?
3. Tko je napisao pjesmu «Za svaku dobru
reč», koja uglazbljena se popularno
naziva «Fala», a pjeva se skoro jednako
često kao i himna (nekad se vrtila skoro
svakodnevno u radioemisiji «po željama
slušaoca»). Pjesnik je potomak stare
hrvatske plemićke obitelji, rođen u za-
seoku Krče kraj Zeline 1875., umro u Za-
grebu 1933. Posebno su poznate njegove
pjesme na kajkavskom narječju, od kojih
su mnoge uglazbljenje (vidi DO br. 89).

4. Koji hrvatski vladar je od Mlečana u IX.
stoljeću bio nazvan «najgori slavenski
knez» (pessimus Sclavorum dux), jer je
vodio oštru borbu protiv Mlečana i
ometao njihovu plovidbu Jadranskim

morem? Da li je to bio Tomislav, Zvoni-
mir ili Domagoj ?

5. Ugarsko-hrvatski kralj Žigmund pro-
glasio je 1413. god. veleizdajnikom naj-
moćnijeg hrvatsko-bosanskog velikaša
zbog njegove samostalne politike. Kako
se zove taj velikaš, koji je poznat i po
prekrasnom glagoljskom misalu koji se
čuva u Istanbulu (ime i prezime) ?
6. Godine 1599. osnovana je u Rimu
Akademija hrvatskog jezika. Isusovac,
čije ime tražimo, rođen u Pagu, sasta-
vio je za potrebe Akademije hrvatsku
gramatiku i hrvatsko-talijanski rječnik.
Iako čakavac, po načelu najraspro-
stranijeg i najrazumljivijeg govora,
izabrao je štokavsko narječje za hrvatski
standardni jezik. To je prva hrvatska
gramatika, koja je izdana u Rimu 1604.
i od njezina objavljivanja Hrvati imaju
svoj književni jezik. Traženo ime i pre-
zime može se naći i u DO br. 88.
7. Hrvatski slikar Fagioni rođen je 1855 u
Cavtatu. Slikarstvo je studirao u Parizu.
Nakon umjetničkog rada u Parizu i En-
gleskoj vraća se u domovinu 1893. U Za-
grebu slika poznate monumentalne
kompozicije Gundulićev san, Dubravka
i Hrvatski preporod za zastor Hrvatskog
narodnog kazališta u Zagrebu. God.
1902 odlazi u Beč, a 1903. postaje pro-
fesor u Pragu gdje i umire 1922. Traži se
umjetničko ime i prezime tog slikara
koji je izlagao samostalno i zajedno sa
drugim hrvatskim slikarima (takozvana
zagrebačka šarena škola) u Parizu,
Beču, Veneciji, Budimpešti, Kopen-
hagenu, Petrogradu, Pragu i naravno
Zagrebu.
8. Do prvog značajnijeg okršaja u Domo-
vinskom ratu došlo je dne 29.03.1991.
Autobus pun hrvatskih policajaca bio
je dočekan u zasjedi od pobunjenih Srba
koji su iz najrazličitijeg oružja otvorili
vatru i ispalili tromblonsku minu. Na
svu sreću mina nije eksplodirala i
hrvatske snage su uspjele savladati

Srbe i uvesti red. Zatečeni talijanski tu-
risti su pod zaštitom hrvatske policije
napustili nesigurno područje. U okršaju
sa srpskim teroristima poginuo je Josip
Jović iz Aržana pokraj Imotskog i on je
prvomučnik hrvatske slobode. Na ko-
jem području je vođen taj okršaj ?

9. Koji je najveći hrvatski otok ?

10. Hrvatsku autohtonu pasminu pasa (vidi
sliku) upoznali su Englezi preko
Dubrovčana i učinili je poznatom diljem
svijeta. Kako se zove ta pasmina čiji
predstavnici su bili glavni likovi u jed-
nom poznatom animiranom filmu ?

Odgovori na pitalicu mogu se slati: poštom
na adresu Hrvatske Kulturne Zajednice:
Kroatischer Kulturverein, Postfach 5837,
8050 Zürich, faksom na 056 2218202 ili
elektronskom poštom na adresu uredništva:
osvin.gaupp@bluewin.ch do **najkasnije 1.
svibnja 2002** (ne zaboravite napisati svoje
ime i prezime, adresu i telefonski broj). Rje-
šenja pitalice objavljuju se u slijedećem
broju, zajedno sa dobitnikom nagrade i ime-
nima čitalaca koji su poslali najmanje pet
pravih odgovora. Sudjelovati mogu i ne-
članovi. Dobitnici nagrade se određuju
prema najvećem broju pravih odgovora,
u slučaju nekoliko istovrijednih odgovora
odlučuje ždrijeb. **Nagrade:** dvije ulaznice za
proslavu Dana državnosti u Zürichu 18. 5. 02.
Dobitnici će biti direktno obaviješteni.

PRISTUPNICA

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Mjesto: _____

Telefon: _____

Telefax: _____

Zanimanje: _____

e-mail: _____

Pristupam ogranku: _____

Datum i potpis: _____

Pristupnicu molimo čitko ispuniti, izrezati ili fotokopirati i poslati na:

HKZ, Postfach 5837, 8050 Zürich ili osvin.gaupp@bluewin.ch

OGLAS

Slatina (Slavonija),
prodajem kuću sa 1'200 m²
okućnice.

Struja, voda, telefon,
mogućnost priključka
plina, asfaltirana ulica.

Cijena 30'000.— CHF.
Informacije na telefon
041 8704922.

društvene obavijesti

Glasilo Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj
Vereinsblatt des Kroatischen Kulturvereins

Nakladnik/Herausgeber:

Hrvatska kulturna zajednica
Kroatischer Kulturverein
Postfach 5837, **CH-5080 Zürich**
<http://www.hkz-kkv.ch>
Postcheckkonto 80-33439-8

Izlazi/erscheint: 4 x godišnje/jährlich
Oblikovanje i slog: Ivan Ivić
Lithos: ProntoSatz AG, Zürich
Tisak/Druck: Schneider Druck, 8032 ZH

Uređivački kolegij:

Osvin Gaupp, glavni urednik
Mirko Marković, član
Tomislav Kukulj, urednik internet stranice

Prilog i oglase slati na:

adresu udruge, na fax 0041 562218208,
e-mail osvin.gaupp@bluewin.ch ili tomica@toku.ch
Za potpisane članke odgovara autor, za nepotpisane uredništvo.

Sponzori: Ogranak Bern, Hrvatski svjetski kongres, Osvin Gaupp,
Davor Kunović, dr. Aleksander Kršnjavi.

Vodstvo udruge

Od Sabora 2001 do 2003

Upravni odbor:

Ivan Matarić, predsjednik
Dunja Gaupp, dopredsjednica
Domagoj Stojan, dopredsjednik/gl. blagajnik
Anto Lukač, priručna blagajna
Ivana Župan Tomerlin, tajnica
Davor Kunović, član
Anda Pavković, član

Nadzorni odbor:

Vlado Šimunović, predsjednik
Franjica Kos
Ivan Kunetić
Zlatica Stanek
Ivan Šavar

Rokovnik događaja:

- 18.5.2002. proslava **Dana Državnosti RH** u organizaciji hrvatskih udruga. *Ivan Aralica* predstavlja svoju knjigu «*Ambra*». Hotel Spiergarten Zürich, 19.00 sati.
- 1.6.2002. proslava **Dana Državnosti RH** u Vaduzu, u organizaciji HSK i hrvatskih udruga tog područja. *Bože Vukšić* predstavlja svoju knjigu «*Tajni rat Udbe protiv hrvatskog iseljništva*». Mehrzweckhalle Spörry, 19.00 sati.
- 24.8.2002. Vožnja brodom po **Thunskom jezeru**. Organizira HKZ, ogranak Bern
- Rujan 2002 **Paška večer**. Organizira HKZ, ogranak Bern (točan datum u idućem broju DO)
- Studeni 2002 **Konzert** Harmonikaškog Orkestra SKUD «I.G. Kovačić» Zagreb. Organizira HKZ ogranak Bern (točan tatum u idućem broju DO)

Cijene oglasa u DRUŠTVENIM OBAVIJESTIMA

Cijela stranica (1/1) je 210x297 mm 1/1 stranica: Fr. 670.—
1/2 stranice: Fr. 360.— 1/4 stranice: Fr. 200.—
1/8 stranice: Fr. 110.— 1/16 stranice: Fr. 60.—

Hrvatsko slovo ne će vas razočarati.

Poštovane Hrvatice i Hrvati

O broju prodanih primjeraka Hrvatskoga slova ovisit će daljnja sigurnost i budućnost našega tjednika, sada jedinog oporbenog, neovisnog i slobodnog tjednika u Hrvatskoj. Kupujte i čitajte Hrvatsko slovo i širite glas o njemu, jer time se pouzdano borite za uspostavu hrvatskih nacionalnih interesa u jedinoj nam domovini Hrvatskoj. Budimo zajedno kako bismo, svim nevoljama unatoč, i dalje mogli s ponosom ostvarivati naše geslo: **Svakoga petka – HRVATSKO SLOVO – uvijek za Hrvatsku!**

Godišnja pretplata za europske zemlje iznosi 110 EURO, a za prekomorske 200 USD. Devizne uplate u svim nacionalnim valutama na devizni račun: HKZ-Hrvatsko slovo d.o.o. 2500-9982800-575186, kod Privredne banke d.d., Zagreb, Hrvatska.

HRVATSKA PREDSTAVNIŠTVA U ŠVICARSKOJ

VELEPOSLANSTVO REPUBLIKE HRVATSKE

Thunstrasse 45, 3005 Bern
tel. 031/352 02 75, 031/352 02 79 fax: 031/352 03 73

KONZULARNI ODJEL VELEPOSLANSTVA RH

Thunstrasse 45, 3005 Bern
tel. 031/352 50 80, fax: 031/352 80 59

KONZULAT REPUBLIKE HRVATSKE U ZÜRICHU

Bellerivestrasse 5, 8008 Zürich
tel. 01/422 83 18, fax 01/422 83 54

KONZULAT REPUBLIKE HRVATSKE U LUGANU

Via Folletti 20, 6900 Lugano
tel. 091/966 63 10, fax 091/967 21 10

HRVATSKA DOPUNSKA ŠKOLA U ŠVICARSKOJ

Tajništvo: Löwenstrasse 22, 8001 Zürich, tel. 01/212 65 44

Počasni članovi Hrvatske kulturne zajednice:

Prof. dr. med. Žarko Dolinar
† fra Lucijan Kordić
† dr. Jure Petričević
† prof. dr. Vladimir Prelog
dr. Tihomil Rada
ing. Stipe Roščić
prof. dr. Marko Turina

WWW.HRVATI.CH

hrvatski internet portal u švicarskoj